

**INFORMACJE O CHARAKTERZE JAKOŚCIOWYM I
ILOŚCIOWYM DOTYCZĄCE ADEKWATNOŚCI
KAPITAŁOWEJ FCA-GROUP BANK POLSKA S.A.
WG STANU NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017
ORAZ INNE INFORMACJE PODLEGAJĄCE
UJAWNIANIU**

I. Spis treści

I.	Spis treści.....	2
I.	WSTĘP	4
1.1.	Podstawa ujawnień.....	4
1.2.	Dane identyfikujące Bank.....	4
1.3.	Okres objęty ujawnieniem	4
1.4.	Pozostałe informacje	4
1.5.	Przyjęte przez Bank standardy postępowania.....	4
II.	CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA POSZCZEGÓLNYMI RODZAJAMI RYZYKA.....	5
2.1.	Strategia i procesy zarządzania ryzykiem	5
2.2.	Struktura i organizacja Banku w obszarze zarządzania ryzykiem	5
2.3.	Organizacja Banku w zakresie i rodzaju systemów raportowania w obszarze zarządzania ryzykiem	9
2.4.	Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania poszczególnych rodzajów ryzyka	9
2.4.1.	Grupa Ryzyka Kredytowego	9
2.4.1.1.	Strategia i procesy zarządzania ryzykami z Grupy Ryzyka Kredytowego	9
2.4.1.2.	Struktura i organizacja jednostki odpowiedzialnej za ryzyka z Grupy Ryzyka Kredytowego	10
2.4.1.3.	Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyk z Grupy Ryzyka Kredytowego	10
2.4.1.4.	Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyk z Grupy Ryzyka Kredytowego.....	11
2.4.2.	Grupa Ryzyka Koncentracji	12
2.4.2.1.	Strategia i procesy zarządzania ryzykami z Grupy Ryzyka Koncentracji.....	12
2.4.2.2.	Struktura i organizacja jednostki odpowiedzialnej za ryzyka z Grupy Ryzyka Koncentracji	12
2.4.2.3.	Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyk z Grupy Ryzyka Koncentracji	13
2.4.2.4.	Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyk z Grupy Ryzyka Koncentracji.....	13
2.4.3.	Grupa Ryzyka Rynkowego	13
2.4.3.1.	Strategia i procesy zarządzania ryzykami z Grupy Ryzyka Rynkowego.....	13
2.4.3.2.	Struktura i organizacja jednostki odpowiedzialnej za ryzyka z Grupy Ryzyka Rynkowego	13
2.4.3.3.	Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyk z Grupy Ryzyka Rynkowego	13
2.4.3.4.	Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyk z Grupy Ryzyka Rynkowego.....	14
2.4.4.	Grupa Ryzyka Płynności	15
2.4.4.1.	Strategia i procesy zarządzania ryzykami z Grupy Ryzyka Płynności.....	15
2.4.4.2.	Struktura i organizacja jednostki odpowiedzialnej za ryzyka z Grupy Ryzyka Płynności.....	15
2.4.4.3.	Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyk z Grupy Ryzyka Płynności.....	15
2.4.4.4.	Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyk z Grupy Ryzyka Płynności	17
2.4.5.	Grupa Ryzyka Operacyjnego	18
2.4.5.1.	Strategia i procesy zarządzania ryzykami z Grupy Ryzyka Operacyjnego.....	18
2.4.5.2.	Struktura i organizacja jednostki odpowiedzialnej za ryzyka z Grupy Ryzyka Operacyjnego.....	19
2.4.5.3.	Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyk z Grupy Ryzyka Operacyjnego.....	19
2.4.5.4.	Zasady stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyk z Grupy Ryzyka Operacyjnego	20
2.4.5.5.	Ryzyko modeli	21
2.4.6.	Grupa Ryzyka Biznesowego	21

2.4.7.	Grupa Ryzyka Produktowego.....	22
2.4.7.1.	Strategia i procesy zarządzania ryzykami z Grupy Ryzyka Produktowego	22
2.4.7.2.	Struktura i organizacja jednostki odpowiedzialnej za ryzyka z Grupy Ryzyka Produktowego	23
2.4.7.3.	Raportowanie i pomiar ryzyk z Grupy Ryzyka Produktowego	23
2.4.7.4.	Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyk z Grupy Ryzyka Produktowego..	23
2.4.8.	Pozostałe ryzyka	23
2.4.8.1.	Ryzyko kapitałowe.....	23
2.4.8.2.	Ryzyko utraty reputacji	24
	Zakres i rodzaj raportowania ryzyka utraty reputacji.....	25
III.	OPIS SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ	25
IV.	FUNDUSZE WŁASNE.....	27
4.1.	Metoda stosowana przez Bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego stanowiącego wsparcie bieżącej i przyszłej działalności Banku.....	27
4.2.	Fundusze Własne.....	30
V.	WYMOGI KAPITAŁOWE I BUFORY KAPITAŁOWE.....	31
VI.	RYZYO KREDYTOWE I RYZYO ROZMYCIA.....	32
6.1.	Definicja należności zagrożonych	32
6.2.	Opis stosowanego podejścia i metod przyjętych do ustalania wartości rezerw	32
VII.	RYZYO KONTRAHENTA.....	37
VIII.	EKSPOZYCJE NA RYZYO RYNKOWE	37
IX.	EKSPOZYCJE WAŻONE RYZYKIEM.....	37
X.	EKSPOZYCJE WAŻONE RYZYKIEM METODĄ WEWNĘTRZNYCH RATINGÓW.....	38
XI.	METODA WARTOŚCI ZAGROŻONEJ	38
XII.	EKSPOZYCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM	38
XIII.	EKSPOZYCJE RYZYO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCJOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM.....	39
XIV.	EKSPOZYCJE SEKURYTYZACYJNE	39
XV.	RYZYO OPERACYJNE	39
XVI.	INFORMACJA O STRATACH OPERACYJNYCH.....	39
XVII.	DŹWIGNIA FINANSOWA.....	40
XVIII.	UMOWY WSPARCIA FINANSOWEGO.....	41
XIX.	POLITYKA KADROWA I POLITYKA WYNAGRODZEŃ	41
19.1.	Polityka kadrowa	41
19.2.	Spełnienie wymogów z art. 22aa Prawo bankowe	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
19.3.	Polityka wynagrodzeń.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
XX.	SPIS TABEL WYSTĘPUJĄCYCH W DOKUMENCIE	47
XXI.	SPIS WYKRESÓW WYSTĘPUJĄCYCH W DOKUMENCIE	47

I. WSTĘP

1.1. Podstawa ujawnień

Na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (dalej „**Rozporządzenie CRR**”) oraz na podstawie innych rozporządzeń wykonawczych Komisji (UE) ustanawiających wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji, w niniejszym dokumencie zawarto informacje w zakresie zgodnym z Rozporządzeniem CRR.

Niniejszy dokument stanowi realizację *Polityki informacyjnej FCA-Group Bank Polska S.A. dotyczącej adekwatności kapitałowej oraz innych informacji podlegających ujawnianiu*, dostępnej na stronie internetowej Banku ([www.http://www.fcabank.pl/](http://www.fcabank.pl/)) w zakresie ujawniania informacji, zgodnie z przepisami Rozporządzenia CRR, jak też zgodnie z przepisami rozporządzeń delegowanych uzupełniających Rozporządzenie CRR w zakresie ujawniania informacji, ustawy – z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (dalej „**Prawo bankowe**”), Rekomendacji M dotyczącej zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach przyjętej uchwałą nr 8/2013 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 8 stycznia 2013 r. (dalej „**Rekomendacja M**”) oraz Rekomendacji P dotyczącej zarządzania ryzykiem płynności finansowej banków przyjętej uchwałą nr 59/2015 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 5 lutego 2015 r. (dalej „**Rekomendacja P**”).

1.2. Dane identyfikujące Bank

FCA-Group Bank Polska SA (dalej „**Bank**”) z siedzibą w Warszawie (02-681) przy al. Wyścigowej 6, wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000029286, o numerach ewidencyjnych: NIP 521-27-91-919, REGON 012952352.

Kapitał zakładowy *Banku* wynosi 125 milionów złotych i został w całości wniesiony przez założyciela – spółkę Fiat Bank Germany GmbH z siedzibą w Heilbronn (Niemcy)) działająca obecnie pod firmą: FCA Bank Deutschland GmbH. Jedynym akcjonariuszem *Banku* jest spółka FCA Bank S.p.A. z siedzibą w Turynie (Włochy), która na mocy umowy z dnia 23 grudnia 2009 r. zawartej z założycielem, nabyła 100% akcji imiennych w kapitale zakładowym *Banku*.

Na dzień 31.12.2017 r. FCA-Group Bank Polska S.A. nie posiadał jednostek podporządkowanych i tym samym nie tworzył (jako podmiot dominujący) grupy kapitałowej.

1.3. Okres objęty ujawnieniem

Informacje prezentowane są za okres: od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r., według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku i zostały przygotowane zgodnie z przepisami, o których mowa powyżej, obowiązującymi na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Wielkości za lata poprzednie, użyte w niniejszym dokumencie, prezentowane są na potrzeby porównania.

1.4. Pozostałe informacje

Niniejszy dokument stanowi realizację zapisów „*Polityki informacyjnej FCA-Group Bank Polska S.A. dotyczącej adekwatności kapitałowej oraz innych informacji podlegających ogłaszaniu*” (dalej: „**Polityka**”), zatwierdzonej przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą *Banku*.

Zaprezentowane wartości wyrażone są w złotych za wyjątkiem sytuacji, w których zastosowano inną jednostkę miary, co zostało niezależnie oznaczone.

Niniejszy dokument nie był przedmiotem badania przez biegłego rewidenta, jednakże opiera się on na sprawozdawczości *Banku* przygotowanej w związku z zamknięciem roku 2016, która podlegała takiemu badaniu. Dlatego też niniejszy dokument należy analizować łącznie z rocznym sprawozdaniem finansowym *Banku* za 2017 rok. Bilans wraz z opinią biegłego rewidenta dostępne są na stronie internetowej *Banku*.

1.5. Przyjęte przez Bank standardy postępowania

Poniższe standardy w zakresie odnoszącym się do produktów, procesów, standardów obsługi i postępowania Zarząd *Banku* przyjął jako obowiązujące w działalności *Banku*:

- *Kodeks Postępowania Grupy FCA Bank* (kodeks dostępny jest na stronie internetowej *Banku*);

- *Kanon Dobrych Praktyk Rynku Finansowego* przyjęty przez Zarząd Bank (kanon dostępny jest na stronie internetowej Banku);
- *Kodeks Etyki Bankowej* (zatwierdzony przez Związek Banków Polskich uchwałą nr 6/2013 XXV Walnego Zgromadzenia ZBP z dnia 18 kwietnia 2013 roku);
- *Rekomendacja dobrych praktyk na polskim rynku bancassurance w zakresie ubezpieczeń ochronnych powiązanych z produktami bankowymi* (zatwierdzoną przez Związek Banków Polskich w dniu 18 kwietnia 2013 roku 03.04.2009 roku).
- *Zasady Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych* przyjęte uchwałą nr 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 22 lipca 2014 r..

II. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA POSZCZEGÓLNYMI RODZAJAMI RYZYKA

2.1. Strategia i procesy zarządzania ryzykiem

Przy zarządzaniu ryzykiem, *Bank* w swojej działalności przestrzega regulacji nadzorczych oraz przepisów wewnętrznych *Banku*, przyjętych przez Zarząd i zaakceptowanych przez Radę Nadzorczą. Ogólne zasady oraz cele zarządzania ryzykiem w *Banku* określa „*Polityka zarządzania ryzykiem w FCA-Group Bank Polska S.A.*”

Zarządzanie ryzykiem jest procesem funkcjonującym w *Banku* w ramach zintegrowanego systemu zarządzania ryzykiem. Zadaniem zintegrowanego systemu zarządzania ryzykiem jest identyfikacja, pomiar oraz monitorowanie ryzyka występującego w działalności *Banku* mające na celu zapewnienie stabilnego, ostrożnego i wiarygodnego zarządzania *Bankiem*.

Podstawowymi elementami systemu zarządzania ryzykiem w *Banku* są:

- odpowiednia struktura organizacyjna *Banku* dostosowana do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka oraz podział zadań w ramach tej struktury zapewniający niezależność pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej podejmowaniem ryzyka przez *Bank*;
- funkcjonujący w *Banku* system informacji zarządczej, w ramach którego Zarząd oraz Rada Nadzorczą otrzymuje bieżącą i rzetelną informację na temat wielkości ponoszonego przez *Bank* ryzyka;
- funkcjonujący w *Banku* system kontroli wewnętrznej;
- system limitów wewnętrznych oraz stosowanie zabezpieczeń ograniczających poziom ryzyka;
- przyjęte regulacje wewnętrzne opisujące zasady i częstotliwość pomiaru poszczególnych ryzyk oraz zasady współpracy jednostek zapewniające ograniczanie ryzyka.

2.2. Struktura i organizacja Banku w obszarze zarządzania ryzykiem

W procesie zarządzania ryzykiem uczestniczy Zarząd *Banku*, Komitety oraz jednostki organizacyjne odpowiedzialne za poszczególne obszary dotyczące ryzyka. Nadzór nad całością sprawuje natomiast Rada Nadzorczą. Szczegóły dotyczące kompetencji i obowiązków Zarządu i Rady Nadzorczej w ramach zarządzania ryzykiem przedstawione zostały poniżej.

Kompetencje i obowiązki w ramach zarządzania ryzykiem:

Rada Nadzorczą:

- zatwierdza strategię działania *Banku* oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania *Bankiem*;
- sprawuje nadzór nad zgodnością polityki *Banku* w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią i planem finansowym *Banku*;
- zapewnia wybór członków zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji, ocenia czy działania zarządu w zakresie kontroli nad działalnością *Banku* są skuteczne i zgodne z polityką Rady;

- zatwierdza strukturę organizacyjną *Banku* dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
- zatwierdza politykę *Banku* w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności rozumianym jako zagrożenie poniesienia skutków finansowych lub niefinansowych w związku z nieprzebraniem w działalności *Banku* i jego pracowników przepisów prawa, regulacji ostrożnościowych, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez *Bank* standardów postępowania;
- ocenia co najmniej raz na rok stopień efektywności zarządzania ryzykiem;

Zarząd Banku:

- odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz za nadzór nad efektywnością tych procesów, wprowadzając niezbędne korekty i udoskonalenia w razie zmiany poziomu ryzyka w działalności *Banku*, czynników otoczenia gospodarczego oraz nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemów i procesów;
- odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych regulacji wewnętrznych w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej oraz szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego;
- wprowadza strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
- wprowadza podział zadań realizowanych w *Banku*, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej podejmowaniem ryzyka przez *Bank*;
- przekazuje Radzie Nadzorczej okresową informację, przedstawiającą w sposób rzetelny, czytelny i syntetyczny, rodzaje i wielkość ryzyka;
- odpowiada za przejrzystość działań *Banku* w szczególności za ujawnianie informacji na temat działalności *Banku*, pozwalających na ocenę skuteczności działania Rady Nadzorczej i Zarządu *Banku* w zakresie zarządzania *Bankiem*, monitorowania bezpieczeństwa działalności *Banku* i na ocenę sytuacji finansowej *Banku*;
- podejmuje działania zapewniające, że *Bank* działa zgodnie z przepisami prawa;
- podejmuje działania zapewniające, że *Bank* prowadzi politykę służącą zarządzaniu wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyk i posiada procedury w tym zakresie;
- odpowiada za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności oraz opracowanie polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej sprawozdań w sprawie zarządzania tym ryzykiem;
- odpowiada za ustanowienie stałej i efektywnie działającej jednostki ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności;

Wyznaczone jednostki organizacyjne Banku:

- zajmują się zarządzaniem poszczególnymi rodzajami ryzyka zgodnie z przepisami prawa oraz regulacjami wewnętrznymi *Banku*;

Komitety doradcze i audyt wewnętrzny:

- W zarządzaniu ryzykiem istotną rolę odgrywają komitety pełniące rolę doradczą dla Zarządu.
- Kontrolę procesu zarządzania ryzykiem wspiera komórka audytu wewnętrznego poprzez przekazywanie bieżących wyników kontroli przeprowadzonych w obszarze ryzyka.

Poszczególne ryzyka identyfikowane w *Banku* przypisano do następujących grup ryzyk:

- Ryzyko Kredytowe,
- Ryzyko Koncentracji,
- Ryzyko Rynkowe,

- Ryzyko Płynności,
- Ryzyko Operacyjne,
- Ryzyko Biznesowe,
- Ryzyko Produktowe,
- Pozostałe Ryzyka,

w ramach których *Bank* na dzień 31.12.2017 identyfikował następujące ryzyka w swojej działalności i stosował poniżej opisane rozwiązania.

GRUPA RYZYKA KREDYTOWEGO:

- ryzyko kredytowe – zarządzane na podstawie regulacji wewnętrznych opisujących kryteria oceny umożliwiające ograniczanie ryzyka kredytowego, system zarządzania ekspozycjami kredytowymi (Rozporządzenie Min. Finansów z dnia 16.12.2008r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, z późniejszymi zmianami), zasady dywersyfikacji ekspozycji kredytowych;*
- ryzyko kontrahenta – rozumiane jako ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta transakcji przed ostatecznym rozliczeniem przepływów pieniężnych związanych z tą transakcją.*
- ryzyko rezydualne – zarządzane na podstawie regulacji wewnętrznych opisujących zasady i procedury zarządzania ryzykiem wynikającym z mniejszej niż założona przez *Bank* skuteczności stosowanych technik ograniczania ryzyka kredytowego;*
- ryzyko koncentracji – zarządzane na podstawie regulacji wewnętrznych opisujących zasady zarządzania ryzykiem koncentracji;*
- ryzyko zmiany warunków makroekonomicznych – zarządzane na podstawie regulacji wewnętrznych opisujących zasady zarządzania ryzykiem wynikającym ze zmian warunków makroekonomicznych oraz ich wpływem na wysokość minimalnych wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego w przyszłości;*

GRUPA RYZYKA KONCENTRACJI:

- Ryzyko Koncentracji – zarządzane na podstawie regulacji wewnętrznych opisujących zasady zarządzania ryzykiem koncentracji*

GRUPA RYZYKA RYNKOWEGO:

- ryzyko stopy procentowej w księgach *Banku* – zarządzane na podstawie regulacji wewnętrznych opisujących zasady zarządzania ryzykiem wynikającym z możliwych zmian stóp procentowych, w odniesieniu do pozycji zaliczanych do portfela bankowego, obejmujące w szczególności testy warunków skrajnych przy założeniu nagłej i nieoczekiwanej zmiany stóp procentowych o 200 punktów bazowych;*
- ryzyko kursowe (walutowe) – zarządzane na podstawie regulacji wewnętrznych opisujących zasady zarządzania ryzykiem kursowym rozumianym jako ryzyko związane z bieżącą lub przewidywaną przez *Bank* pozycją w walucie obcej, która musi być przeliczona na inną walutę po kursie, który nie został jeszcze określony.*

GRUPA RYZYKA PŁYNNOCI

- ryzyko płynności – zarządzane na podstawie regulacji wewnętrznych opisujących zasady zarządzania płynnością finansową z uwzględnieniem bieżącego uzyskiwania środków płynnych, przyszłych potrzeb, scenariuszy alternatywnych i planu awaryjnego.*

GRUPA RYZYKA OPERACYJNEGO:

- ryzyko operacyjne – zarządzane na podstawie regulacji wewnętrznych opisujących zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym z uwzględnieniem zdarzeń charakteryzujących się niską częstotliwością występowania i wysokimi stratami oraz opisujących plany zapewniające ciągłe i niezakłócone działanie, w tym plany awaryjne w przypadku wystąpienia niekorzystnych zdarzeń wewnętrznych i zewnętrznych;*

- b) *ryzyko kadrowe* – zarządzane na podstawie regulacji wewnętrznych opisujących zasady zarządzania kadrami (zasobami ludzkimi), w tym rekrutacji, monitorowania potrzeb kadrowych oraz planowania zaplecza kadrowego, zasady podziału obowiązków i strukturę organizacyjną, zasady współpracy jednostek organizacyjnych Banku, zasady wyboru, wynagradzania i monitorowania pracowników sprawujących funkcje istotne dla działalności Banku oraz działania zapewniające zachowania ciągłości sprawowania tych funkcji;
- c) *ryzyko modeli* – zarządzane na podstawie regulacji wewnętrznych opisujących zasady zarządzania ryzykiem modeli rozumianym jako ryzyko wdrożenia nieprawidłowo zbudowanych (zdefiniowanych) modeli, niewłaściwego zastosowania modeli lub braku niezbędnej ich aktualizacji oraz ryzyko nienależytej kontroli i monitoringu w trakcie funkcjonowania modelu w Banku;
- d) *ryzyko braku zgodności (compliance)* – zarządzane na podstawie regulacji wewnętrznych opisujących zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności rozumianym jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania;

GRUPA RYZYKA BIZNESOWEGO

ryzyko biznesowe – zarządzane na podstawie regulacji wewnętrznych opisujących zasady zarządzania ryzykiem biznesowym, i rozumianym jako ryzyko nie osiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej; w szczególności Bank rozpoznaje ryzyko wynikające ze zmian w otoczeniu gospodarczym oraz z podjęcia niekorzystnych decyzji biznesowych, wadliwej realizacji decyzji biznesowych lub braku reakcji na zmiany w otoczeniu gospodarczym. Dodatkowe elementy zarządzania tym ryzykiem lub elementy ograniczające to ryzyko można znaleźć w innych regulacjach wewnętrznych opisujących m.in. procesy dotyczące podejmowania decyzji businessowych;

W ramach ryzyka biznesowego wyróżniane są następujące rodzaje ryzyk:

- a) *Ryzyko strategiczne*, rozumiane jako ryzyko związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany;
- b) *Ryzyko wyniku finansowego*, rozumiane jako ryzyko realizacji wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału;
- c) *Ryzyko otoczenia ekonomicznego*, rozumiane jako ryzyko zmiany warunków ekonomiczno – społecznych mających niekorzystny wpływ na podmiot;
- d) *Ryzyko regulacyjne*, rozumiane jako ryzyko zmiany prawnych warunków prowadzenia działalności;
- e) *Ryzyko konkurencji*, rozumiane jako ryzyko zmian rynkowych (warunków konkurencji) mających niekorzystny wpływ na podmiot.

GRUPA RYZYKA PRODUKTOWEGO

- a) *ryzyko produktu bankowego* – definiowane jako ryzyko związane ze sprzedażą przez Banku produktu bankowego, który nie spełnia wymagań i potrzeb klientów, nie jest zgodny z prawem bądź regulacjami, w związku z czym generuje dodatkowe ryzyka w obszarze głównej działalności banku;
- b) *ryzyko bancassurance* – definiowane jako ryzyko związane ze sprzedażą przez Banku produktu ubezpieczeniowego, który nie spełnia wymagań i potrzeb klientów, nie jest zgodny z prawem bądź regulacjami, w związku z czym generuje dodatkowe ryzyka w obszarze agencyjnym;

POZOSTAŁE RYZYKA

Ryzyko kapitałowe

ryzyko kapitałowe – rozumiane jako ryzyko wynikające z niezapewnienia kapitału wystarczającego do absorpcji strat nieoczekiwanych; ryzyko to zarządzane jest na podstawie regulacji wewnętrznych opisujących proces wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego ICAAP.

Ryzyko utraty reputacji

ryzyko utraty reputacji – zarządzane na podstawie regulacji wewnętrznych opisujących zasady zarządzania ryzykiem utraty reputacji rozumianym jako ryzyko wynikające z negatywnego odbioru wizerunku *Banku* i/lub innych podmiotów należących do holdingu, do którego należy *Bank* przez klientów, kontrahentów, akcjonariuszy/inwestorów; elementy systemu zarządzania i ograniczania ryzyka zawarte są w kodeksie postępowania dla spółek z grupy kapitałowej, do której należy *Bank* oraz w regulacjach wewnętrznych *Banku* dotyczących obsługi klienta;

2.3. Organizacja Banku w zakresie i rodzaju systemów raportowania w obszarze zarządzania ryzykiem

W *Bank* wdrożony został System Informacji Zarządczej (dalej: „**SIZ**”), którego jednym z podstawowych celów jest regularne przedstawienie Zarządowi informacji służących ocenie ryzyka, podejmowaniu bieżących i strategicznych decyzji oraz podnoszenia efektywności działalności *Banku*. Na *SIZ* składają się informacje obejmujące swoim zakresem następujące obszary działalności *Banku*:

- a) zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka, w zakresie wszystkich ryzyk zidentyfikowanych w działalności *Banku*, a w szczególności ryzyk istotnych,
- b) zarządzanie kapitałem oraz wymogi adekwatności kapitałowej ICAAP,
- c) zarządzanie procesami i projektami,
- d) audyt wewnętrzny,
- e) technologia informacyjna oraz bezpieczeństwo teleinformatyczne,
- f) planowanie i realizacja planów:
- g) zarządzanie personelem.

2.4. Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania poszczególnych rodzajów ryzyka

2.4.1. Grupa Ryzyka Kredytowego

2.4.1.1. Strategia i procesy zarządzania ryzykami z Grupy Ryzyka Kredytowego

Organizacja procesu kredytowego

Proces kredytowy w *Banku* oparty jest na następujących zasadach:

- rozdzielenia funkcji sprzedażowych od zarządzania ryzykiem,
- podejmowania decyzji kredytowych zgodnie z przyjętymi poziomami kompetencji,
- podejmowaniu decyzji dotyczących finansowania klienta na podstawie oceny zdolności kredytowej – decyzje dotyczące wysokich zaangażowań oraz wybranych rodzajów transakcji, bądź segmentów klientów podejmowane są na poziomie Lokalnych Komitetów Kredytowych oraz Zarządu.

Ocena ryzyka kredytowego, system scoringowy

W procesie oceny ryzyka kredytowego klienta detalicznego *Bank* wykorzystuje systemy scoringowe wspierające proces podejmowania decyzji kredytowych. Wykorzystywane przez *Bank* systemy scoringowe mają szerokie zastosowania w zarządzaniu ryzykiem kredytowym, a przede wszystkim:

- umożliwiają oszacowanie prawdopodobieństwa spłaty kredytu przez klienta o określonych cechach,
- przyczyniają się do pełniejszej oceny wnioskodawcy,
- określają prawdopodobieństwo spłaty kredytu przez klienta.

Ograniczanie ryzyk z Grupy Ryzyka Kredytowego

Ograniczanie ryzyka kredytowego w *Banku* jest ściśle powiązane z zakresem stosowanych w procesie kredytowym prawnych zabezpieczeń spłaty kredytów.

Podstawową gwarancją spłaty kredytu jest dobra sytuacja ekonomiczna i finansowa klienta. Oprócz analizy tej sytuacji *Bank* wymaga odpowiedniego zabezpieczenia umożliwiającego spłatę kredytu wraz z odsetkami oraz innymi kosztami.

Zakres oraz formy zabezpieczenia kredytu uzależnione są od rodzaju produktu oferowanego przez *Bank* i są dostosowane do ponoszonego przez *Bank* ryzyka kredytowego i charakteru finansowania.

Ponadto, *Bank* stosuje inne techniki ograniczania poziomu ryzyka kredytowego. Są to w szczególności ustalanie i pomiar szeregu limitów w ramach portfela Detalicznych Ekspozycji Kredytowych, jak i portfela kredytów komercyjnych. W momencie osiągnięcia zdefiniowanych warunków brzegowych, *Bank* podejmuje działania mające na celu redukcję poziomu ryzyka kredytowego do wartości oczekiwanych.

2.4.1.2. Struktura i organizacja jednostki odpowiedzialnej za ryzyka z Grupy Ryzyka Kredytowego

W procesie zarządzania ryzykiem uczestniczy Zarząd *Banku*, Komitety oraz jednostki organizacyjne, odpowiedzialne za poszczególne obszary dotyczące ryzyka kredytowego. Nadzór nad całością sprawuje zaś Rada Nadzorcza.

W *Banku* rolę integrującą proces zarządzania ryzykami kredytowymi pełni *Komitet ds. Ryzyk Kredytowych i Ryzyka Koncentracji*.

W obszarze Ryzyka Kredytowego **Komitet ds. Ryzyk Kredytowych** odpowiada za:

- koordynację i nadzór procesu zarządzania ryzykami kredytowymi w *Banku*;
- koordynację i nadzór nad systemem przeglądu portfela należności w *Banku*;
- identyfikację ryzyk kredytowych;
- monitoring poziomu ryzyk kredytowych;
- akceptację klasyfikacji kategorii ryzyka wobec ekspozycji kredytowych podlegających przeglądowi ekonomiczno - finansowemu;
- akceptację założeń do klasyfikacji kategorii ryzyka wobec ekspozycji kredytowych w zależności od oceny ekonomiczno-finansowej na podstawie mierników ilościowych i jakościowych;
- przedkładanie Zarządowi do akceptacji propozycji zmian założeń do ilościowej i jakościowej oceny ekspozycji kredytowych;
- przekładania Zarządowi rekomendacji dotyczących podjęcia lub kontynuacji współpracy FCA-Group Bank Polska S.A. z poszczególnymi bankami;
- analizę portfela ekspozycji kredytowych (w tym wykorzystania limitów);
- rekomendowanie Zarządowi działań mających na celu ograniczenie ryzyk kredytowych;
- cykliczne dostarczanie Zarządowi informacji w zakresie ryzyk kredytowych;
- składanie do Koordynatora ds. Zintegrowanego Systemu Zarządzania Ryzykiem, rocznych raportów dotyczących ryzyk kredytowych.

Posiedzenia niniejszego Komitetu odbywają się minimum raz na kwartał.

2.4.1.3. Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyk z Grupy Ryzyka Kredytowego

System Sprawozdawczości Zarządczej w zakresie ryzyk z Grupy Ryzyka Kredytowego ma dostarczyć informacji na temat:

- rodzajów i wielkości ryzyka,
- aktualnej oceny jakości portfela kredytowego,
- aktualnej oceny profilu ryzyka kredytowego,
- obszarów wymagających szczególnej uwagi,
- źródeł ryzyk kredytowych.

Kluczowe informacje w zakresie ryzyk z Grupy Ryzyka Kredytowego są udostępniane miesięcznie uprawnionym do tego pracownikom w sieci wewnętrznej *Banku*. Dotyczy to zwłaszcza danych o wnioskach kredytowych, rozkładzie portfela według okresów przeterminowania, wskaźnikach niespłacalności.

Miesięcznie omawiane są również na posiedzeniach Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) podstawowe dane dotyczące ryzyk z Grupy Ryzyka Kredytowego, między innymi na temat poziomu rezerw oraz limitów koncentracji zaangażowań.

Głównym dokumentem informacji zarządczej są kwartalne protokoły z posiedzenia Komitetu ds. Ryzyk Kredytowych. Protokoły z posiedzeń zarówno Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) jak i Komitetu ds. Ryzyk Kredytowych są omawiane na posiedzeniach Zarządu *Banku*.

Z częstotliwością kwartalną przygotowywana jest analiza portfela detalicznych ekspozycji kredytowych oraz z częstotliwością półroczną analiza na temat całego portfela kredytowego, które są następnie przekazywane Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku.

W *Banku* funkcjonuje proces zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań obejmujący identyfikację, pomiar, monitorowanie oraz kontrolę ryzyka koncentracji.

Dla obszarów, w których *Bank* wyznacza limity koncentracji, kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka koncentracji wyznaczany jest w oparciu o ustalone przez *Bank* limity. Dla obszarów, w których *Bank* nie wyznacza limitów, kapitał wewnętrzny wyliczany jest w oparciu o kapitał regulacyjny z tytułu ryzyka kredytowego.

2.4.1.4. Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyk z Grupy Ryzyka Kredytowego

W ramach systemu zarządzania zabezpieczeniami prawnymi *Bank* posiada standardowe wzory dokumentacji prawnej, wewnętrzne zasady wyceny oraz aktualizacji przedmiotu zabezpieczenia, a także zasady określania jego wartości rynkowej.

Wycena przedmiotu zabezpieczenia jest zawsze obowiązkowa w przypadku zabezpieczeń rzeczowych tj.:

- nieruchomości,
- używanych specjalistycznych środków transportu oraz maszyn i urządzeń,
- niezabudowanych gruntów przeznaczonych pod zabudowę,
- pojazdów odebranych kredytobiorcy w trakcie procesu windykacyjnego.

Wycena przedmiotu zabezpieczenia przeprowadzana jest przez rzeczoznawców. W zależności od przedmiotu zabezpieczenia wycena przeprowadzana jest przez:

- rzeczoznawcę majątkowego, który uprawniony jest do dokonywania tego rodzaju wycen,
- rzeczoznawców specjalizujących się w wycenie ruchomości (specjalistyczne środki transportu, maszyny, urządzenia).

W przypadku nowych rzeczy ruchomych, występujących masowo na rynku (np. pojazdy), wycena może zostać dokonana przez *Bank* w oparciu o dokument zakupu (np. fakturę) i/lub polisę ubezpieczeniową.

W zależności od rodzaju produktu, kwoty oraz długości finansowania, *Bank* stosuje m.in. następujące zabezpieczenia ekspozycji kredytowych:

- zastaw rejestrowy na kredytowanym samochodzie,
- przewłaszczenie pojazdu,
- cesja praw z polisy AC kredytowanego pojazdu,
- hipoteka na nieruchomości,
- cesja praw z polisy ubezpieczeniowej kredytowanej nieruchomości,
- kaucja,
- weksel,
- cesja wierzytelności z umowy rachunku bankowego lokaty terminowej,
- gwarancja bankowa,
- ubezpieczenie kredytu.

2.4.2. Grupa Ryzyka Koncentracji

2.4.2.1. Strategia i procesy zarządzania ryzykami z Grupy Ryzyka Koncentracji

Proces zarządzania ryzykiem koncentracji jest włączony i wkomponowany w istniejącą strukturę organizacyjną Banku.

Zarządzanie ryzykiem koncentracji w Banku obejmuje następujące elementy:

- identyfikację,

W Banku istnieje udokumentowany proces identyfikacji i oceny zagrożeń związanych z ryzykiem koncentracji. W ramach identyfikacji ryzyka koncentracji w Banku funkcjonuje wewnętrzny system przeglądu portfela należności. Proces ten służy ograniczaniu ryzyka koncentracji na wszystkich etapach zarządzania ryzykami koncentracji. Wyniki przeprowadzonego przeglądu należności przedstawiane są na najbliższym posiedzeniu Komitetu ds. Ryzyk Kredytowych i Ryzyka Koncentracji przypadającym po tym przeglądzie, zgodnie z wewnętrznymi procedurami poszczególnych jednostek odpowiedzialnych za prawidłowe funkcjonowanie systemu przeglądu portfela należności.

- ocenę,

W ramach oceny ryzyka koncentracji okresowo, lecz nie rzadziej niż raz do roku, przeprowadzany jest przegląd limitów na ryzyko koncentracji, który służy do oceny jakości realizowanych procesów z punktu widzenia ryzyka koncentracji.

- monitorowanie,

W ramach monitorowania poziomu ryzyka operacyjnego w Banku definiowany jest zbiór kluczowych wskaźników ryzyka (KRI) oraz okresowy proces monitorowania ich wartości w stosunku do zdefiniowanych limitów.

- raportowanie,

Raportowanie dotyczące zagadnień ryzyka koncentracji na które narażony jest bank odbywa się na różnych poziomach organizacji w ramach Systemu Informacji Zarządczej (SIŻ)

- zabezpieczanie i transferowanie

Zgodnie z przyjętymi zasadami, Bank może stosować różne narzędzia ograniczające ryzyko związane z występowaniem ryzyka koncentracji. Są to między innymi:

- przyjęcie dodatkowych zabezpieczeń w formie kaucji lub gwarancji lub
- alokowanie dodatkowego kapitału odpowiedniego do ponoszonego ryzyka w ramach procesu ICAAP lub
- transfer ryzyka kredytowego do innego podmiotu.

2.4.2.2. Struktura i organizacja jednostki odpowiedzialnej za ryzyka z Grupy Ryzyka Koncentracji

W Banku istnieje mieszany typ zarządzania ryzykiem. Oznacza to, że pomimo zcentralizowania systemu poprzez wyodrębnienie w strukturze organizacyjnej Banku dedykowanej jednostki odpowiedzialnej za zarządzanie ryzykiem operacyjnym oraz wydzielenie specjalnych struktur (np. Komitet ds. Ryzyk Kredytowych i Ryzyka Koncentracji) system ten jest w znacznej swej części zdecentralizowany poprzez nałożenie odpowiedzialności za zarządzanie ryzykiem koncentracji na wszystkich Kierowników/Dyrektorów poszczególnych jednostek organizacyjnych w ich obszarach kompetencji. Przyjęcie takiego rozwiązania gwarantuje zaangażowanie wszystkich pracowników w proces zarządzania ryzykiem koncentracji, co jest niezbędne ze względu na charakter tego ryzyka.

W Banku rolę integrującą proces zarządzania ryzykami kredytowymi pełni *Komitet ds. Ryzyk Kredytowych i Ryzyka Koncentracji*.

W obszarze Ryzyka Koncentracji Komitet ten odpowiada za:

- koordynację i nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem koncentracji;
- identyfikację ryzyka koncentracji;

- monitoring poziomu ryzyka koncentracji;
- rekomendowanie Zarządowi działań mających na celu ograniczenie ryzyka koncentracji.

2.4.2.3. Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyk z Grupy Ryzyka Koncentracji

System raportowania o ryzyku koncentracji obejmuje raporty dla celów zarządczych (raporty wewnętrzne) i nadzorczych (organów regulacyjnych). Celem procesu raportowania jest dostarczanie wiarygodnych informacji dotyczących ryzyka koncentracji umożliwiających podjęcie odpowiednich decyzji oraz wypełnienia wymogów nadzorczych. Częstotliwość raportowania w zakresie ryzyka koncentracji w Banku jest dostosowana do skali działalności Banku, ekspozycji na ryzyko oraz rodzaju adresata.

2.4.2.4. Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyk z Grupy Ryzyka Koncentracji

W przypadku stwierdzenia nadmiernego poziomu ryzyka koncentracji rozumianego jako wysoki poziom wykorzystania wewnętrznych limitów koncentracji lub przekroczenia wewnętrznych limitów koncentracji Bank przeprowadza analizę poziomu ryzyka i przedstawia Komitetowi ds. Ryzyk Kredytowych i Ryzyka Koncentracji informację na temat czynników wpływających na nadmierny poziom ryzyka koncentracji, wykorzystania lub przekroczenia wewnętrznych limitów koncentracji.

Komitet ds. Ryzyk Kredytowych i Ryzyka Koncentracji po zapoznaniu się z sytuacją rekomenduje Zarządowi Banku plan postępowania w celu ograniczenia ryzyka koncentracji.

Ostateczną decyzję w zakresie redukcji ryzyka koncentracji podejmuje Zarząd Banku na podstawie analiz przedstawionych przez Komitet ds. Ryzyk Kredytowych i Ryzyka Koncentracji.

2.4.3. Grupa Ryzyka Rynkowego

2.4.3.1. Strategia i procesy zarządzania ryzykami z Grupy Ryzyka Rynkowego

Celem strategicznym *Banku* w odniesieniu do ryzyka stopy procentowej jest minimalizacja negatywnych zmian w zakresie wyniku finansowego na skutek niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych oraz zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z tym ryzykiem przy jednoczesnym zastosowaniu odpowiednich metod mających na celu eliminację nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych.

Celem zarządzania ryzykiem kursowym jest ograniczenie strat spowodowanych zmianą kursów walut poprzez monitorowanie i zarządzanie ryzykiem przeprowadzanych operacji walutowych.

Bank nie prowadzi gotówkowych transakcji walutowych oraz nie oferuje klientom kredytów walutowych ani walutowych rachunków bieżących i depozytowych. Ryzyko walutowe występujące w *Banku* związane jest głównie z finansowaniem działalności w walucie.

2.4.3.2. Struktura i organizacja jednostki odpowiedzialnej za ryzyka z Grupy Ryzyka Rynkowego

Zarządzanie ryzykami z Grupy Ryzyka Rynkowego na poziomie strategicznym realizowane jest przez Zarząd *Banku*. Nadzór nad kreowaniem strategii *Banku* w zakresie ryzyk z tej grupy sprawuje Rada Nadzorcza.

Bank powołał jednostkę odpowiedzialną za cykliczne wykonywanie analiz dotyczących ryzyk z Grupy Ryzyka Rynkowego i miesięczne przekazywanie informacji z tego zakresu do Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami (**ALCO**), który rekomenduje Zarządowi *Banku* podjęcie odpowiednich działań. Do kompetencji ww. jednostki należy również kontrola nad wartością przyjętych limitów wewnętrznych ograniczających ryzyko stopy procentowej i ryzyko walutowe oraz przedkładanie propozycji zmiany lub wprowadzenia nowych. Jednostką odpowiedzialną za zawarcie transakcji zabezpieczających w ramach przyznaných limitów jest jednostka „*Front Office*”. Departament Księgowości odpowiada za obsługę „*Back- Office*” transakcji zawartych przez „*Front Office*”.

2.4.3.3. Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyk z Grupy Ryzyka Rynkowego

Podstawowym ryzykiem stopy procentowej, na jakie narażony jest *Bank*, jest ryzyko przeszacowania (niedopasowania terminów zapadalności / wymagalności) oraz ryzyko bazowe. W celu pomiaru ryzyka wynikającego z ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego

Bank przeprowadza w cyklach miesięcznych analizę luki. Metoda luki niedopasowania terminów przeszacowania polega na porównaniu wielkości aktywów i zobowiązań pozabilansowych przeszacowanych w danym przedziale czasowym z wartością pasywów i zobowiązań pozabilansowych przeszacowywanych w tym samym przedziale czasowym, w podziale na poszczególne kategorie stóp procentowych. W luce kredyty prezentowane są zgodnie z ich kontraktowym terminem przeszacowania. Oznacza to, że nie zostały uwzględnione przyszłe wcześniejsze spłaty kredytów. Na tej podstawie wyliczana jest zmiana wyniku odsetkowego w przyjętych okresach, na podstawie założonych zmian stóp procentowych. *Bank* rozpatruje 2 scenariusze, w których rozważa się zmianę wyniku odsetkowego na dzień analizy przy zmianie stóp procentowych o 100 i 200 punktów bazowych.

Poza ryzykiem przeszacowania *Bank* dokonuje pomiaru opcji klienta oraz krzywej dochodowości. Ryzyko opcji klienta badane jest na dwóch poziomach:

- w ramach opracowywania nowych produktów lub zmian w obowiązujących regulacjach, tak aby uniknąć zawierania zobowiązań zbyt ryzykownych dla *Banku*;
- poprzez analizę wartości wskaźnika dla opcji klienta dotyczącej spłat kredytów przed terminem umownym w stosunku do kredytów w kategorii normalnej i pod obserwacją. Poziom wykorzystania limitu dla tego wskaźnika mierzony jest miesięcznie.

Ryzyko krzywej dochodowości występuje w sytuacji angażowania się *Banku* w instrumenty rynku finansowego z terminami przeszacowania powyżej trzech miesięcy.

Monitorowanie ryzyka kursowego odbywa się poprzez codzienne monitorowanie całkowitej pozycji walutowej *Banku* oraz zmienność kursu walutowego. Informacja na temat kształtowania się wartości dziennej całkowitej pozycji walutowej, scenariuszy dotyczących zmian kursów walut oraz wartości limitów ograniczających ryzyko kursowe w stosunku do ich dopuszczalnej wartości, przekazywana jest przez jednostkę ds. zarządzania ryzykiem do Komitetu ALCO w trybie miesięcznym oraz każdorazowo, w przypadku ich przekroczenia.

2.4.3.4. Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyk z Grupy Ryzyka Rynkowego

W celu ograniczenia poziomu ryzyka stopy procentowej Zarząd *Banku* zatwierdza limity wyznaczające dopuszczalny poziom ekspozycji *Banku* na ryzyko stopy procentowej z uwzględnieniem założeń strategii rozwoju oraz planów finansowych zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą. Wysokość przyjętych limitów ustalona jest na poziomie odrębnych analiz, obejmujących m. in.: uwarunkowania wynikające z przepisów prawa, akceptowalnego ogólnego poziomu ryzyka *Banku*, kształtowania się poziomu ryzyka stopy procentowej w okresach historycznych oraz bieżącej i planowanej struktury pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz poziomu funduszy własnych. Poziom przyjętych limitów podlega weryfikacji nie rzadziej niż raz do roku.

Bank stosuje następujące podstawowe limity wewnętrzne ograniczające ryzyko stopy procentowej:

- limity niedopasowania w przedziałach przeszacowania,
- limit maksymalnej zmiany wyniku odsetkowego w okresie 12 miesięcy,
- limit maksymalnej straty z tytułu odwrócenia się krzywej dochodowości,
- limity związane z wykorzystaniem opcji klienta.

Weryfikacja wartości limitów w stosunku do ich dopuszczalnej wartości odbywa się w cyklach miesięcznych według stanu na koniec każdego miesiąca.

Ograniczenie ryzyka kursowego w *Banku* odbywa się poprzez dążenie do domykania pozycji walutowej. *Bank* ustanowił limity wewnętrzne dopuszczalnego poziomu ryzyka kursowego. Wysokość przyjętych limitów zatwierdzana jest przez Zarząd i ustalana w oparciu o m. in.: uwarunkowania wynikające z przepisów prawa, akceptowalnego ogólnego poziomu ryzyka *Banku*, kształtowania się poziomu ryzyka kursowego w okresach historycznych oraz bieżącej i planowanej struktury pozycji bilansowych i pozabilansowych, sytuacji w otoczeniu *Banku*. Poziom przyjętych limitów podlega weryfikacji nie rzadziej niż raz do roku.

System przyjętych limitów ograniczających ryzyko kursowe obejmuje:

- limit całkowitej otwartej pozycji dla wszystkich walut,
- limit dziennej straty ustalony na podstawie prognozowanych scenariuszy dotyczących zmian kursów walut.

Weryfikacja wartości limitów w stosunku do ich dopuszczalnej wartości odbywa się w cyklach dziennych i miesięcznych według stanu na koniec każdego miesiąca.

2.4.4. Grupa Ryzyka Płynności

2.4.4.1. Strategia i procesy zarządzania ryzykami z Grupy Ryzyka Płynności

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest określenie zasad zarządzania płynnością *Banku* zapewniających zdolność do wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań, przy jednoczesnym maksymalnie efektywnym wykorzystaniu środków finansowych *Banku*. Obowiązkiem banków jest utrzymywanie płynności płatniczej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju prowadzonej działalności.

2.4.4.2. Struktura i organizacja jednostki odpowiedzialnej za ryzyka z Grupy Ryzyka Płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności w *Banku* odbywa się w sposób scentralizowany i niezależny od jednostek podejmujących ryzyko. Zarządzanie ryzykami z Grupy Ryzyka Płynności na poziomie strategicznym realizowane jest przez Zarząd *Banku*. Nadzór nad kreowaniem strategii *Banku* w zakresie ryzyk z tej grupy sprawuje Rada Nadzorcza.

Bank powołał jednostką odpowiedzialną za cykliczne wykonywanie analiz dotyczących ryzyk z Grupy Ryzyka Płynności i miesięczne przekazywanie informacji z tego zakresu do Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami (**ALCO**), który rekomenduje Zarządowi *Banku* podjęcie odpowiednich działań. Do kompetencji ww. jednostki należy również kontrola nad wartością przyjętych limitów wewnętrznych ograniczających ryzyko płynności i przedkładanie propozycji zmiany i wprowadzenia nowych limitów ograniczających ryzyko płynności.

2.4.4.3. Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyk z Grupy Ryzyka Płynności

Ze względu na charakter prowadzonej działalności, *Bank* ocenia śróddzienne ryzyko płynności jako nieistotne. Jednocześnie *Bank* uważa za istotne krótkoterminowe, średnioterminowe oraz długoterminowe ryzyko płynności. W związku z powyższym *Bank* szczególnie monitoruje następujące aspekty ryzyka płynności:

- nagły i nieoczekiwany wzrost wielkości portfela;
- ograniczenie dostępnych środków finansowania;
- pogorszenie warunków ekonomicznych, na jakich pozyskuje finansowanie;
- nagromadzenie nadmiernego udziału procentowego zadłużenia krótkoterminowego;
- niewywiązanie się kontrahentów z zobowiązań;
- niewywiązania się z zobowiązań z przyczyn technicznych;
- koncentracji.

Ze względu na charakter prowadzonej działalności, *Bank* ocenia ryzyko produktu jako nieistotne i dlatego kwestie dotyczące płynności rynku (produktu) nie są uwzględniane w procesach pomiaru ryzyka płynności.

Bank nie wspiera finansowania działalności pozostałych podmiotów należących do Grupy FCA Bank S.p.A.

Do najważniejszych elementów procesu pomiaru i monitorowania ryzyka płynności należą działania *Banku* w następujących obszarach:

- przestrzeganie nadzorczych miary płynności zgodnie z wymogami Uchwały nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności oraz przestrzeganie limitu dla wskaźnika pokrycia wypływów netto Liquidity Coverage Ratio (LCR), wyznaczanego zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 oraz Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. W myśl regulacji, *Bank* zobowiązany jest do utrzymywania w każdym dniu roboczym płynności krótko – i długoterminowej na

adekwatnym poziomie. W przypadku, gdy w danym dniu sprawozdawczym nadzorcze miary płynności ukształtowałyby się poniżej ustalonych limitów, *Bank* jest zobowiązany do powiadomienia Komisji Nadzoru Finansowego o zaistniałym fakcie oraz niezwłocznie podjąć działania zmierzające do przywrócenia poziomu środków zabezpieczających płynność do adekwatnego poziomu. Za bieżące monitorowanie nadzorczych miar płynności i wskaźnika pokrycia wypływów netto Liquidity Coverage Ratio (LCR), oraz podejmowanie działań mających na celu utrzymanie płynności na adekwatnym poziomie odpowiada członek Zarządu *Banku* nadzorujący pracę jednostki ds. zarządzania ryzykiem;

- utrzymywanie rezerwy obowiązkowej na rachunku w Departamencie Systemu Płatniczego NBP wartości środków odpowiadających zadeklarowanej wysokości rezerwy obowiązkowej;
- utrzymanie na adekwatnym poziomie nadwyżki płynności (zapas nieobciążonych wysokiej jakości aktywów płynnych zdefiniowany zgodnie z wymogami Rekomendacji P).

Istotnym elementem systemu zarządzania ryzykiem płynności są też testy warunków skrajnych. *Bank* regularnie przeprowadza testy warunków skrajnych, w tym analizy scenariuszowe dla różnego rodzaju krótkoterminowych i utrzymujących się w czasie, zarówno wewnętrznych jak i systemowych warunków skrajnych (oddzielnie, jak również łącznie). Rezultaty testów warunków skrajnych stanowią podstawę:

- podjęcia działań naprawczych mających na celu ograniczenie ryzyka płynności,
- do dostosowania profilu płynnościowego banku do przyjętej tolerancji ryzyka płynności,
- do oceny adekwatności nadwyżki płynności,
- do opracowania wkładu w proces kształtowania awaryjnego planu płynności oraz określania taktyki działania na wypadek pojawiania się warunków skrajnych płynności,
- ustalania limitów wewnętrznych oraz codziennej praktyki zarządzania ryzykiem płynności,
- do dostosowywania i ulepszania regulacji wewnętrznych,
- do wyznaczania minimalnej wartości nieobciążonych, wysokiej jakości aktywów płynnych, stanowiących zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności.

Przeprowadzając testy warunków skrajnych *Bank* modeluje scenariusze uwzględniające:

- zdarzenia negatywne związane z sytuacją wewnątrz *Banku*, w scenariuszach tych zmian ulega zapotrzebowanie na wzrost finansowania;
- zdarzenia systemowe nie związane z sytuacją wewnątrz *Banku* (zewnętrzne źródła ryzyka), w scenariuszach tych zmian ulegają dostępności środków finansowania oraz koszt finansowania działalności;
- łączne zdarzenia negatywne związane z sytuacją wewnątrz *Banku* i zdarzenia systemowe

W ramach scenariuszy warunków skrajnych *Bank* testuje warunki skrajne o charakterze krótkoterminowym (jeden tydzień), jak i utrzymujące się w czasie (jeden miesiąc). Plan awaryjny jest zintegrowany z założeniami i rezultatami testów warunków skrajnych a jego aktualizacja i przegląd dokonywana jest w oparciu o testy przeprowadzane minimum raz do roku lub z większą częstotliwością w sytuacji zmian warunków rynkowych lub biznesowych.

Raportowanie ryzyka płynności odbywa się z częstotliwością umożliwiającą identyfikację zmian ryzyka *Banku*. Na system raportowania ryzyka płynności składają się w szczególności:

- półroczne raporty dla Rady Nadzorczej;
- miesięczne raporty dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) oraz Zarządu *Banku*;
- dzienne raporty dla Przewodniczącego Komitetu ALCO.

Raporty dla Rady Nadzorczej zawierają informacje o globalnej ekspozycji na ryzyko płynności wg. stanu na koniec każdego półrocza kalendarzowego.

Raporty dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) oraz Zarządu *Banku* zawierają informacje o ekspozycji na ryzyko płynności wg. stanu na koniec każdego miesiąca kalendarzowego oraz codzienne dane historyczne dla badanego okresu.

Raporty dla Przewodniczącego Komitetu ALCO zawierają informacje o ekspozycji na ryzyko płynności wg. stanu na poprzedni dzień roboczy.

Poniżej przedstawione zostały informacje ilościowe prezentujące profil ryzyka płynności Banku wg. stanu na dzień 31.12.2017r. Uzupełniają one informacje przedstawione w Sprawozdaniu Finansowym.

Tabela nr 1. Profil ryzyka płynności wg. stanu na dzień 31.12.2017 r.

Miara	Wskaźnik	Limit
M1 Luka Płynności krótkoterminowej	169 575 586 PLN	min. 80 000 000 PLN
M2 Współczynnik płynności krótkoterminowej	2,19	min. 1,2
M3 Współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych funduszami własnymi	46,49	min. 2,0
M4 Współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych i aktywów o ograniczonej płynności	1,17	min. 1,03
LCR Wskaźnik pokrycia wpływów netto	560%	min. 75%

Poniżej przedstawiono rozmiar i strukturę nadwyżki płynności Banku. Struktura jest wykazana zgodnie z podziałem nadwyżki na część podstawową, służącą ochronie przed krótkotrwałymi, najcięższymi zjawiskami kryzysowymi oraz część uzupełniającą, służącą ochronie przed zjawiskami mniej dotkliwymi, lecz utrzymującymi się dłużej.

Tabela nr 2. Rozmiar i struktura nadwyżki płynności wg. stanu na dzień 31.12.2017 r.

Wskaźnik	Wartość
Podstawowa nadwyżka płynności	311 841 371 zł
Uzupełniająca nadwyżka płynności	5 548 zł
Nadwyżka płynności razem	311 846 919 zł

Bank posiada umowy o linię kredytową, które zawierają zapisy umożliwiające kredytodawcy wystąpienie z żądaniem przedstawienia dodatkowego zabezpieczenia w przypadku obniżenia oceny kredytowej Banku. Jednakże rodzaj oraz kwota zabezpieczeń nie są w ww. umowach określone.

Dodatkowo *Bank* wykorzystuje szereg technik i miar stosowanych w celu mierzenia i ograniczania ryzyka płynności. Do najistotniejszych należą: limity transakcyjne maksymalnego zaangażowania wobec instytucji finansowych, wskaźniki wczesnego ostrzegania w oparciu o zdefiniowane zdarzenia, prognoza krótkoterminowych przepływów pieniężnych, prognoza przepływów pieniężnych w ujęciu 21 dniowym oraz analiza dostępnych linii kredytowych i wysokości ich wykorzystania.

2.4.4.4. Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyk z Grupy Ryzyka Płynności

Ograniczanie ryzyka płynności w *Banku* polega przede wszystkim na podejmowaniu przez *Bank* działań zmierzających do utrzymania pożądanej struktury bilansu *Banku*, prowadzenia bezpiecznej polityki w zakresie angażowania się w zobowiązania oraz przestrzegania w swej działalności przepisów nadzorczych.

Bank zabezpiecza ryzyko płynności min. przez utrzymanie nadwyżki wysokiej jakości, nieobciążonych aktywów płynnych. Wartość nadwyżki płynności utrzymywanej przez Bank, wynika wyłącznie z całkowitego oczekiwanego utrzymania płynności w 1-miesięcznym horyzoncie przeżycia.

Bank dąży do umiarkowanej dywersyfikacji źródeł finansowania. Podstawowym źródłem finansowania działalności Banku są kapitały własne, zobowiązania od innych podmiotów sektora finansowego oraz własne papiery wartościowe. Bank nie prowadzi działalności detalicznej w zakresie pozyskiwania depozytów od sektora niefinansowego. Posiadana baza depozytowa stanowi marginalny poziom zobowiązań Banku.

Niezależnie od powyższego Bank posiada pisemne zapewnienie FCA Bank S.p.A. (stuprocentowego udziałowca *Banku*), o wsparciu w przypadku wystąpienia ryzyka utraty płynności przez *Bank*.

Bank stosuje system limitów wewnętrznych ograniczających ryzyko płynności. Wysokość przyjętych limitów zatwierdzana jest przez Zarząd i ustalana w oparciu o m. in.: uwarunkowania wynikające z przepisów prawa, akceptowalnego ogólnego poziomu ryzyka *Banku*, kształtowania się poziomu ryzyka płynności w okresach historycznych oraz bieżącej i planowanej struktury pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz poziomu funduszy własnych, sytuacji w otoczeniu *Banku*. Poziom przyjętych limitów podlega weryfikacji nie rzadziej niż raz do roku.

System przyjętych limitów ograniczających ryzyko płynności obejmuje:

- limit stanu środków na rachunku bieżącym w DSP w NBP,
- limit niedopasowania aktywów i pasywów,
- limit maksymalnego poziomu zaangażowania wobec instytucji finansowych,
- limit płynności krótkoterminowej,
- limit dla współczynnika płynności krótkoterminowej,
- limit dla współczynnika pokrycia aktywów niepiętnych funduszami własnymi,
- limit dla współczynnika pokrycia aktywów niepiętnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi,
- limit dla wskaźnika pokrycia wypływów netto Liquidity Coverage Ratio (LCR).

Weryfikacja wartości limitów w stosunku do ich dopuszczalnej wartości odbywa się w cyklach dziennych i miesięcznych według stanu na koniec każdego miesiąca.

Bank stale utrzymuje rezerwy płynnościowe, które pozwalają na zapewnienie środków pieniężnych dla realizacji zobowiązań płatniczych. *Bank* ponadto monitoruje sytuację płynnościową pod kątem wystąpienia sytuacji awaryjnych. W przypadku zaistnienia zagrożenia płynności, *Bank* określił odpowiednie działania, które zmierzają do unormowania sytuacji i polegają m.in. na uruchomieniu awaryjnych źródeł finansowania.

2.4.5. Grupa Ryzyka Operacyjnego

2.4.5.1. Strategia i procesy zarządzania ryzykami z Grupy Ryzyka Operacyjnego

Strategia zarządzania ryzykami z Grupy Ryzyka Operacyjnego polega na identyfikacji, monitorowaniu oraz pomiarze poziomu poszczególnych ryzyk w celu ich minimalizacji.

Identyfikacja, monitorowanie i pomiar ryzyk z Grupy Ryzyka Operacyjnego

Procesy związane z zarządzaniem ryzykami z poziomu ryzyka operacyjnego wynikają z regulacji wewnętrznych *Banku* zatwierdzanych przez Zarząd. Wprowadzony został apetyt (tolerancja) *Banku* na ryzyko operacyjne, tj. maksymalny poziom strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego poniesionych w ciągu roku, jaki *Bank* będzie w stanie zaabsorbować oraz zdefiniowany został profil ryzyka operacyjnego rozumiany jako skala i struktura ekspozycji na ryzyko operacyjne. W *Banku* istnieje udokumentowany proces identyfikacji i oceny zagrożeń związanych z ryzykiem operacyjnym dla wszystkich istotnych obszarów działalności oraz wszelkich nowych produktów, procesów i systemów (mapy ryzyka operacyjnego, karty samooceny, mapy ryzyka braku zgodności, itp.).

W *Banku* wdrożono regularny monitoring zdarzeń operacyjnych, zdefiniowano zbiór Kluczowych Wskaźników Ryzyka (**KRI**) oraz proces monitorowania wartości jakie osiągają, w stosunku do zdefiniowanych limitów. Ryzyko kadrowe objęte jest monitorowaniem wskaźnika rotacji w ramach zdefiniowanych w *Banku* wskaźników KRI, raportowane są

zbiorcze informacje dotyczące pracowników (np. zaległe urlopy, praca w godzinach nadliczbowych, itp.).

Bank definiuje tolerancję (apetyt) na ryzyko braku zgodności, jako wartość niekwantyfikowalną, co wynika z faktu, iż Bank dąży do zachowania pełnej zgodności prowadzonej działalności z wymogami prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania i niemożliwością zdefiniowania jednoznacznych miar określających poziom tego ryzyka.

Bank rozpoznaje aktualne i potencjalne źródła ryzyka braku zgodności na podstawie procesu monitorowania ryzyka braku zgodności. Na podstawie wyników tego procesu powstaje mapa ryzyka braku zgodności, która jest narzędziem służącym do oceny profilu ryzyka braku zgodności.

Pomimo uznania ryzyka braku zgodności za trudnomierzalne, Bank wyznacza wskaźniki tego ryzyka (KRI) określone w Mapie i ponosi nakłady na ograniczanie przekroczeń progowych wartości tych wskaźników.

Profil ryzyka braku zgodności określany jest w oparciu o informacje pochodzące z wykorzystywanych w Banku narzędzi zarządzania ryzykiem oraz przeprowadzanych kontroli, w szczególności z:

- bazy danych o odnotowanych skargach klientów,
- bazy prowadzonych spraw sądowych,
- informacji w zakresie zidentyfikowanych zdarzeń operacyjnych, w części, w której są one związane z ryzykiem braku zgodności,
- wyników kontroli i testów prowadzonych przez jednostkę ds. audytu wewnętrznego oraz jednostkę ds. kontroli ciągłej,
- testów zgodności i kontroli compliance,
- kontroli przestrzegania ładu korporacyjnego.

2.4.5.2. Struktura i organizacja jednostki odpowiedzialnej za ryzyka z Grupy Ryzyka Operacyjnego

W *Banku* istnieje mieszany typ zarządzania ryzykiem operacyjnym. Oznacza to, że pomimo zcentralizowania systemu poprzez wyodrębnienie w strukturze organizacyjnej *Banku* specjalnych jednostek – Działu Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym (w strukturze Departamentu Zarządzania Ryzykiem) oraz Działu Zarządzania Ryzykiem Braku Zgodności (w bezpośredniej podległości Prezesowi Zarządu) oraz pomimo wydzielenia specjalnych struktur takich jak – Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym system ten jest w znacznej swej części rozproszony poprzez nałożenie odpowiedzialności za zarządzanie ryzykiem operacyjnym na kierujących jednostkami *Banku* w ich obszarach kompetencji. Przyjęcie takiego rozwiązania gwarantuje zaangażowanie wszystkich pracowników w proces zarządzania tym ryzykiem, co jest niezbędne ze względu na szczególny charakter ryzyka operacyjnego oraz jego powszechność występowania.

2.4.5.3. Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyk z Grupy Ryzyka Operacyjnego

System sprawozdawczości w zakresie ryzyka operacyjnego dostarcza Zarządowi *Banku* informacji na temat:

- poziomu Kluczowych Wskaźników Ryzyka (KRI) w stosunku do określonych limitów,
- zdarzeń i strat operacyjnych,
- aktualnego profilu ryzyka operacyjnego,
- obszarów wymagających szczególnej uwagi,
- źródeł ryzyka operacyjnego.

Głównym dokumentem informacji zarządczej są kwartalne „*Raporty z obszaru zarządzania ryzykiem operacyjnym*”, które są omawiane na posiedzeniach Zarządu *Banku*. W ramach ryzyka operacyjnego raportowane są również wskaźniki KRI zawierające m.in. wskaźnik rotacji pracowników.

Po każdym posiedzeniu Komitetu ds. ryzyka operacyjnego sporządzany jest protokół. Protokół dystrybuowany jest do wszystkich Członków Zarządu Banku.

System sprawozdawczości w zakresie ryzyka braku zgodności dostarczał Zarządowi *Banku* informacji na temat:

- zmian w prawie mających wpływ na działalność *Banku*,
- zdarzeń z obszaru compliance,
- spotkań dotyczących modyfikacji lub wprowadzania nowych produktów,
- działalności urzędów administracji i nadzorczy,
- potencjalnych źródeł ryzyka braku zgodności.

Głównym dokumentem informacji zarządczej są kwartalne „*Raporty z obszaru zarządzania ryzykiem braku zgodności*”, omawiane na posiedzeniach Zarządu *Banku* oraz przedstawiane były Radzie Nadzorczej. Całościowy obraz poziomu ryzyka braku zgodności przedstawiany jest nie rzadziej niż raz do roku, w postaci mapy ryzyka braku zgodności (compliance). Raz do roku prezentowany jest Radzie Nadzorczej wynik monitoringu przestrzegania Ładu Korporacyjnego.

2.4.5.4. Zasady stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyk z Grupy Ryzyka Operacyjnego

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym *Bank* określił mechanizmy kontrolne ograniczające czynniki ryzyka operacyjnego. Wśród mechanizmów kontrolnych – obejmujących również ryzyko kadrowe – do najistotniejszych należą:

- posiadanie struktury organizacyjnej z podziałem kompetencji,
- posiadanie pisemnych regulacji wewnętrzne dotyczących poszczególnych procesów realizowanych w *Banku*,
- posiadanie wbudowanych w procesy mechanizmów kontrolnych,
- badanie poziomu satysfakcji pracowników,
- wyodrębnienie dedykowanych funkcji i struktur ograniczających ryzyko operacyjne w poszczególnych obszarach; w szczególności zaliczyć tu można Komitet Zapewnienia Ciągłości Działania (BCP) odpowiedzialny za koordynację i testowanie planów awaryjnych, mających na celu utrzymanie ciągłości działania krytycznych procesów,
- stosowanie transferu ryzyka (zakup ubezpieczeń majątkowych),
- unikanie procesów, produktów i rozwiązań operacyjnych obarczonych zbyt dużym poziomem ryzyka.

Bank minimalizuje ryzyko braku zgodności (compliance) poprzez:

- zapewnienie ochrony informacji,
- zapobieganie angażowaniu się w działalność niezgodną z prawem,
- opracowanie i propagowanie standardów etycznych i zasad Ładu Korporacyjnego,
- opracowywanie testów zgodności i kontroli *compliance*,
- zarządzanie obszarami konfliktów interesów (regulacja na poziomie Grupy),
- system szkoleń obejmujący również podmioty którym *Bank* powierzył wykonywanie wybranych czynności (Insourcerów),
- rzetelne, przejrzyste i zgodne z prawem formułowanie produktów oraz przekazów reklamowych i marketingowych,
- niezwłoczne, uczciwe i profesjonalne rozpatrywanie skarg, wniosków i reklamacji klientów,
- wprowadzenie procesu monitorowania i komunikowania w *Banku* zmian w przepisach prawa (alert prawny),

- udostępnianie pracownikom wewnętrznego systemu powiadamiania (whistleblowing).

2.4.5.5. Ryzyko modeli

Bank uznaje ryzyko modeli jako ryzyko trudnomierzalne. Za kwalifikacją taką przemawiają trudności w oszacowaniu bezpośredniego wpływu błędów generowanych przez modele na sytuację ekonomiczno-finansową *Banku* oraz na ewentualne straty poniesione przez *Bank*. Ryzyko modeli może skutkować podejmowaniem błędnych decyzji operacyjnych.

W przypadku zmiany skali lub profilu działalności *Banku*, Zarząd dokonuje analizy w zakresie potrzeby aktualizacji listy modeli funkcjonujących w *Banku*. Przegląd listy modeli dokonywany jest niezależnie przynajmniej raz w roku przez właściciela ryzyka modeli na podstawie informacji zebranych od kierujących jednostkami organizacyjnymi, ze sprawozdań komitetów, zgłoszeń dokonywanych przez członków zarządu itp. Wynikiem tego przeglądu może być konieczność aktualizacji listy modeli

Zarządzanie ryzykiem modeli obejmuje m.in. okresowy przegląd modeli oraz ocenę stabilności modeli zidentyfikowanych w *Banku*.

System raportowania w zarządzaniu ryzykiem modeli składa się z dwóch poziomów:

- raportowanie zarządzających poszczególnymi modelami do właściciela ryzyka modeli;
- raportowanie właściciela ryzyka modeli do Zarządu.

Bank ogranicza ryzyko modeli m.in. poprzez:

- minimalizację ryzyko założeń poprzez prowadzenie prac w ramach grup projektowych, które dobierane są zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami wewnętrznymi,
- minimalizację ryzyka danych które zasilają model (ocena jakości danych),
- minimalizację błędów wynikających z niewłaściwego wdrożenia systemów informatycznych, przez stosowanie środowisk testowych.

2.4.6. Grupa Ryzyka Biznesowego

Ryzyko biznesowe jest jednym z ryzyk zidentyfikowanych w *Banku* w ramach zintegrowanego systemu zarządzania ryzykiem. Pod pojęciem ryzyka biznesowego *Bank* rozumie się ryzyko nieosiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej. Metody, za pomocą których *Bank* identyfikuje i dokonuje pomiaru ryzyka biznesowego wynikającego z działalności *Banku* odpowiadają charakterowi i złożoności działalności operacyjnej prowadzonej przez *Bank* i mają na celu dostarczenie adekwatnej, wiarygodnej, dokładnej i aktualnej informacji.

Dla potrzeb zarządzania ryzykiem biznesowym *Bank* wykorzystuje istniejące i opisane w regulacjach wewnętrznych obszary i systemy:

- system planowania,
- zasady wprowadzanie nowych produktów i projektów,
- system raportowania,
- system kontroli wewnętrznej.

W celu pomiaru ryzyka biznesowego *Bank* wykorzystuje następujące metody:

- wskaźniki dotyczące ryzyka strategicznego i ryzyka otoczenia (ilościowe i jakościowe), obejmujące m.in.:
  - analizę pozycji *Banku* na rynku kredytów samochodowych – porównanie oprocentowania oferty kredytowej konkurencji ze standardową ofertą *Banku*;
  - informacje dotyczące liczby samochodów wyprodukowanych, sprzedanych i sprowadzonych w danym okresie;
  - analizę penetracji (udziału finansowania) liczonej jako iloraz liczby zawartych za pośrednictwem dealera umów o kredyt na samochody z Grupy FGA do liczby certyfikatów gwarancyjnych wystawionych dla samochodów nowych ww. marek;

- poziom bezrobocia;
- stopa inflacji;
- ilość podmiotów konkurujących z *Bankiem* na rynku oraz ilość podmiotów współpracujących (sieć dealerska);
- wskaźniki dotyczące ryzyka wyniku finansowego, obejmujące m.in.:
  - poziom marży odsetkowej *Banku* w stosunku do zakładanej w planach finansowych;
  - poziom rezerw celowych *Banku* w stosunku do zakładanego poziomu tych rezerw w planach finansowych;
  - poziom kosztów działania *Banku* w stosunku do zakładanego poziomu tych kosztów w planach finansowych.

Raportowanie w obszarze zarządzanie ryzykiem biznesowym następuje w ramach systemu informacji zarządczej. Właściciel ryzyka raportuje Zarządowi każdorazową, znaczącą zmianę dotyczącą ryzyka biznesowego oraz składa na wniosek Zarządu raporty ad hoc. Niezależnie, raz do roku, właściciel ryzyka biznesowego składa *Koordinatorowi ds. Zintegrowanego Systemu Zarządzania Ryzykiem* sprawozdanie dotyczące zarządzania ryzykiem biznesowym w danym roku.

Monitorowanie ryzyka biznesowego odbywa się w sposób ciągły. Właściciel ryzyka, z racji funkcji sprawowanych w *Banku*, ma dostęp do kluczowych informacji w celu monitorowania ryzyka, którym zarządza, takich jak:

- raporty Komitetu ALCO zawierające między innymi miesięczne informacje na temat konkurencyjności *Banku* na rynku oraz otoczenia *Banku*, podstawowe wskaźniki ekonomiczne oraz wyniki finansowe *Banku*;
- alert prawny przygotowywany przez jednostkę ds. zapewnienia zgodności, który ma celu informowanie jednostek organizacyjnych *Banku* o obowiązkach płynących ze zmian przepisów prawa, w szczególności w zakresie działalności bankowej;
- informacje na temat wykonania planów;
- informacje dotyczące ryzyk istotnych;
- informacje dotyczące wyników audytów wewnętrznych.

W celu ograniczenia ryzyka strategicznego *Bank* podjął następujące działania:

- zakładane cele są realne do osiągnięcia przy dostępnych zasobach i kompetencjach kadry pracowniczej,
- w procesie planowania zachowuje się spójność i zależność pomiędzy poziomem strategicznym i operacyjnym, co oznacza spójność planu finansowego z przyjętymi celami, nakładami i założeniami,
- cele i zadania komunikuje się kadrze kierowniczej i pozostałym pracownikom w sposób jasny i zrozumiały,
- wprowadzono system oceny pracowników i system motywacyjny jako wsparcie dla osiągnięcia wyznaczonych celów,
- wprowadzono sformalizowany proces planowania przyjmując regulacje wewnętrzną dla tego procesu,
- wprowadzono mierniki celów, monitoring oraz sformalizowany proces korygowania działalności.

2.4.7. Grupa Ryzyka Produktowego

2.4.7.1. Strategia i procesy zarządzania ryzykami z Grupy Ryzyka Produktowego

Celem strategicznym *Banku* w odniesieniu do ryzyk produktowych jest minimalizacja negatywnego odbioru banku w związku ze sprzedażą przez Bank produktu bankowego lub ubezpieczeniowego (Bank w Roli Agent), który nie spełnia wymagań i potrzeb klientów, nie jest zgodny z prawem bądź regulacjami, w związku z czym generuje dodatkowe ryzyka w obszarze głównej działalności Banku.

2.4.7.2. Struktura i organizacja jednostki odpowiedzialnej za ryzyka z Grupy Ryzyka Produktowego

Zarządzanie ryzykami z Grupy Ryzyka Produktowego na poziomie strategicznym realizowane jest przez Zarząd *Banku*. Nadzór nad kreowaniem strategii *Banku* w zakresie ryzyk z tej grupy sprawuje Rada Nadzorcza.

Bank powołał jednostką odpowiedzialną za okresowe wykonywanie analiz dotyczących ryzyk z Grupy Ryzyka Produktowego (*ryzyko bancassurance, ryzyko produktu bankowego*) i okresowe przekazywanie informacji z tego zakresu Zarządowi *Banku* wraz z rekomendacjami dotyczącymi modyfikacji produktów i akcji promocyjnych.

Do kompetencji ww. jednostki należy również kontrola nad wartością przyjętych limitów wewnętrznych ograniczających ryzyka z tej grupy i przedkładanie propozycji wartości limitów ograniczających *ryzyko produktu bankowego* oraz *ryzyko bancassurance*.

2.4.7.3. Raportowanie i pomiar ryzyk z Grupy Ryzyka Produktowego

Ryzyka z Grupy Ryzyka Produktowego objęte są Systemem Informacji Zarządczej. W ramach tego systemu Zarząd i Rada Nadzorcza otrzymują określone informacje, zgodnie z przyjętymi regulacjami w tym obszarze.

Do najważniejszych elementów procesu pomiaru i monitorowania ryzyka produktu bankowego oraz ryzyka *bancassurance* należą działania *Banku* w następujących obszarach:

- kontrola ilości skarg związanych z oferowanymi produktami.
- kontrola i monitoring zaraportowanych zdarzeń operacyjnych związanych z funkcjonowaniem systemów informatycznych wspierających obsługę produktów bankowych i ubezpieczeniowych,
- implementacja rekomendacji nadzorczych w zakresie *bancassurance*,
- monitorowanie zmian w przepisach prawa, szczególnie konsumenckiego,
- stosowanie mechanizmów kontrolnych zaszytych w systemach.

2.4.7.4. Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyk z Grupy Ryzyka Produktowego

W celu ograniczenia poziomu ryzyka *bancassurance* oraz ryzyka produktu bankowego, Zarząd *Banku* zatwierdza regulacje wewnętrzne oraz limity wyznaczające dopuszczalny poziom ekspozycji *Banku* na te ryzyka. *Bank* dokonuje wiarygodności zakładów ubezpieczeń, których produkty oferuje w ramach działalności agencyjnej oraz wykonuje okresowy monitoring współpracy z zakładami ubezpieczeń, z którymi współpracuje.

W ramach analizy konkurencyjności dopasowania oferty produktu bankowego, w *Banku* wykonywane są regularnie analizy benchmarkingowe oprocentowania, które przekazywane są na posiedzenia komitetu ALCO.

2.4.8. Pozostałe ryzyka

Strategia i procesy zarządzania pozostałymi ryzykami identyfikowanymi w *Banku* opisana została poniżej.

2.4.8.1. Ryzyko kapitałowe

Ryzyko kapitałowe zarządzane jest na podstawie regulacji wewnętrznych opisujących proces wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego ICAAP. Rezultatem procesu szacowania kapitału wewnętrznego jest ustalenie całkowitego wymaganego poziomu kapitału na pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka i jego jakościowa ocena.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych. Podstawowym celem testów jest wykorzystanie ich w procesie zarządzania ryzykiem. Zadaniem ich jest udzielenie odpowiedzi na pytanie jak zmieni się sytuacja finansowa *Banku* w momencie wystąpienia sytuacji kryzysowej, nietypowej, ale równocześnie prawdopodobnej.

Jeśli na podstawie testów zidentyfikowane zostanie bezpośrednie zagrożenie dla działalności operacyjnej (w przypadku materializacji scenariuszy testowych), *Bank* ma prawo podjąć decyzję o alokowaniu dodatkowego kapitału na pokrycie ryzyk wynikających z sytuacji skrajnych. Wówczas minimalny poziom kapitału wewnętrznego powinien zostać powiększony o dodatkową ilość kapitału, Dodatkowo, *Bank* pozostawia możliwość

zwiększenia poziomu minimalnego kapitału wewnętrznego na wniosek właściciela danego ryzyka. Wówczas wymagana jest akceptacja Zarządu.

Ograniczaniu ryzyka związanego z adekwatnością kapitałową służy przede wszystkim przegląd procesu ICAAP. Przegląd taki powinien być przeprowadzany nie rzadziej niż raz do roku. Dodatkowo przegląd prowadzony jest w sytuacji pojawienia się nowych rodzajów ryzyka, znaczących zmian:

- w strategii,
- planach działania *Banku*,
- środowiska zewnętrznego, w jakim funkcjonuje *Bank* oraz innych czynnikach mających wpływ na poprawne funkcjonowanie tego procesu.

W celu prowadzenia monitoringu realizacji celów kapitałowych, Bank dokonuje wyliczenia wymogów kapitałowych dwoma metodami. Wyliczany jest:

- regulacyjny wymóg kapitałowy, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, oraz
- wewnętrzny wymóg kapitałowy w oparciu o metodologię łączącą wymóg regulacyjny i modele wewnętrzne.

Celem stosowania dwóch metod wyliczenia jest optymalizacja zwrotu na kapitale Banku oraz spełnienie wymogów nadzorczych.

Zasadą jest, że poziom kapitału własnego Banku nie może być niższy od kapitału wewnętrznego wyliczonego według modeli wewnętrznych Banku. Tym samym, w przypadku, gdy wewnętrzny wymóg kapitałowy jest wyższy co do wartości od regulacyjnego wymogu kapitałowego, kwota wymogu kapitału wewnętrznego staje się wiążącym minimalnym wymaganym poziomem kapitału.

Raportowanie obejmujące ryzyko kapitałowe obejmuje m.in.:

- raport „*Adekwatność Kapitałowa*” przygotowywany w cyklu kwartalnym, zawierający w szczególności następujące elementy:
  - wartość kapitału regulacyjnego,
  - wartość ostateczną kapitału wewnętrznego,
  - wartość kapitału wewnętrznego utrzymywanego na pokrycie poszczególnych ryzyk,
  - wyniki testów warunków skrajnych oraz dodatkowy kapitał wewnętrzny odłożony na podstawie testów warunków skrajnych,
  - wartość kapitału odłożona na wniosek właściciela ryzyka,
  - poziom funduszy własnych;
  - wartość współczynnika wypłacalności wraz z poziomem spełniania limitów oraz celów kapitałowych określonych w części II niniejszego dokumentu;
- raport przedkładany Zarządowi i Radzie Nadzorczej z każdego z przeglądów procesu ICAAP,
- raport składany raz w roku przez Koordynatora ds. Zintegrowanego Systemu Zarządzania Ryzykiem do Rady Nadzorczej obejmujący m.in. część dotyczącą adekwatności kapitałowej.

2.4.8.2. Ryzyko utraty reputacji

Identyfikacja, monitorowanie i pomiar ryzyka utraty reputacji

Za ryzyko utraty reputacji Bank uznaje ryzyko związane z negatywnym odbiorem wizerunku przez klientów, kontrahentów, inwestorów, akcjonariuszy, nadzorców, regulatorów oraz opinię publiczną, co może przełożyć się np. na zmniejszenie bazy klientów, zmniejszenie przychodów Banku.

Ryzyko utraty reputacji klasyfikowane jest przez Bank do grupy ryzyk trudnomierzalnych, tj. takiego rodzaju ryzyka, dla którego nie może zbudować ilościowych lub jakościowych miar oddających w sposób jednoznacznie prawidłowy poziom (ekspozycję) ryzyka.

Bank bierze pod uwagę fakt, iż ryzyko utraty reputacji może pochodzić z szerokiego zakresu różnych źródeł - zarówno z wewnątrz Banku, jak również ze strony podmiotów zewnętrznych, którym Bank powierzył niektóre czynności do wykonania (Outsourcerów), co powoduje, że jest trudne do jednoznacznego zlokalizowania.

Dodatkowo, Bank ma na uwadze, iż ryzyko utraty reputacji jest ryzykiem pochodnym (wtórnym), które może się ziścić, jeśli zmaterializowałby się inny rodzaj ryzyka, w szczególności ryzyko operacyjne i ryzyko braku zgodności. W szczególności, za wpływające na ryzyko reputacji, Bank uznał za istotne następujące obszary:

- obsługa klienta,
- zgodność wprowadzania produktów z obowiązującymi przepisami prawa,
- postrzeganie przez instytucje administracji państwowej (KNF, NBP, GIODO, UOKI, itp.).

Zakres i rodzaj raportowania ryzyka utraty reputacji

Koncentrując się na obszarach wskazanych powyżej, Bank dokonuje oceny ryzyka reputacji w oparciu o następujące kryteria:

- postrzeganie przez instytucje administracji państwowej,
- zasadność skarg i reklamacji zgłaszanych przez klientów Banku
- obsługa klienta – terminowość odpowiedzi na zgłoszone skargi i reklamacje,
- ilość prowadzonych niewindykacyjnych spraw sądowych.

Dodatkowo, z częstotliwością roczną, przez *Koordynatora ds. Zintegrowanego systemu Zarządzania Ryzykiem*, przygotowywana jest informacja zbiorcza o kształtowaniu się poziomu ryzyk należących do grupy Ryzyka Operacyjne w danym roku sprawozdawczym, która jest przekazywana Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej *Banku*.

Zasady stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka reputacji

W celu ograniczenia ryzyka utraty reputacji *Bank* podejmuje m.in. następujące działania:

- wprowadza i aktualizuje system oceny pracowników;
- prowadzi szkolenia cykliczne w obszarach mogących wpływać na postrzeganie i wizerunek *Banku*;
- wprowadza i monitoruje wskaźniki służące jako mierniki i związane z czynnikami, które mogą wpływać na zmiany postrzegania *Banku*.

III. OPIS SYSTEMU KONTROLI

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo bankowe, w *Banku* działa system kontroli wewnętrznej. System ten dostosowany jest do struktury organizacyjnej oraz uwzględnia funkcjonowanie Banku w ramach Grupy kapitałowej FCA Bank S.p.A. Celem systemu kontroli wewnętrznej jest wspomaganie procesów decyzyjnych przyczyniając się do zapewnienia:

- a. skuteczności i efektywności działania *Banku*,
- b. wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- c. przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w *Banku*,
- d. zgodności działania *Banku* z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

Realizacja ww. celów systemu kontroli wewnętrznej zapewniona jest dzięki odpowiedniej organizacji kontroli wewnętrznej w Banku, stosowanych mechanizmów kontrolnych oraz przyjętych mechanizmów szacowania ryzyka nieosiągnięcia celów wskazanych powyżej.

System kontroli wewnętrznej składa się z 5, ściśle ze sobą powiązanych elementów:

- a. Środowisko wewnętrzne i kultura kontroli, które wpływają na zrozumienie kontroli przez wszystkich pracowników *Banku* oraz na świadomość występowania ryzyka.
- b. Identyfikacja i ocena ryzyka, która jest dokonywana stale, jako proces ciągły. W przypadku analizy głównych procesów weryfikacja dokonywana jest przynajmniej raz w roku przez Kierownictwo *Banku*. Identyfikacja i ocena ryzyka pozwala *Bankowi* na oszacowanie, w jakim stopniu potencjalne zdarzenia mogą mieć wpływ na osiągnięcie przez niego celów.
- c. Działania kontrolne - właściwy system kontroli wewnętrznej wymaga realizacji skutecznych i efektywnych działań kontrolnych na wszystkich szczeblach organizacji. Działania kontrolne są planowane przez Kierownictwo jako integralna część organizacji, wzięwszy pod uwagę jej cele, ryzyko związane z ich osiąganiem i wzajemne zależności pomiędzy elementami systemu kontroli wewnętrznej.
- d. Prawidłowego przepływu wiarygodnych informacji na wszystkich poziomach struktury organizacyjnej (w szczególności pomiędzy funkcjami realizującymi zadania systemu kontroli wewnętrznej) w celu określenia, realizacji i przeglądu celów ustanowionych przez Władze *Banku*.
- e. Odpowiedniego systemu monitorowania. Proces monitorowania jest prowadzony na bieżąco i w sposób ciągły, umożliwiając szybkie i regularne podejmowanie działań doskonalących system kontroli wewnętrznej.

W celu osiągnięcia i utrzymania w *Banku* modelu systemu kontroli wewnętrznej, *Bank* posiada regulacje wewnętrzne dotyczące poniższych obszarów:

- struktura organizacyjna *Banku*
- opis stanowisk wraz z obowiązkami oraz zakresami odpowiedzialności
- autoryzacje oraz pełnomocnictwa
- opis procesów
- dokumenty formalne obowiązujące w *Banku*
- zasady komunikacji oraz raportowania
- opis mechanizmów kontrolnych.

System Kontroli Wewnętrznej w *Banku* obejmuje:

1. Funkcję kontroli:

Mechanizmy kontrolne są wkomponowane w strukturę organizacji i stanowią jej integralną część. Wdrożenie mechanizmów kontrolnych polega na codziennym, regularnym kontrolowaniu wszystkich czynności.

Procedury kontroli wewnętrznej w *Banku* zawarte są w regulacjach wewnętrznych. W *Banku* stosowane są mechanizmy kontroli ryzyka, czyli sposoby ograniczania ryzyka, dostosowane do specyfiki funkcjonowania *Banku*, zgodnie z listą mechanizmów kontrolnych określonych w regulacjach wewnętrznych. W szczególności są to:

- zasady, limity, procedury dotyczące prowadzonej przez *Bank* działalności, mające charakter kontrolny i funkcjonujące w ramach działalności operacyjnego *Banku*;
- czynności mające na celu kontrolę jakości i poprawności realizowanych w *Banku* zadań, wykonywane przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez bezpośredniego zwierzchnika,
- identyfikowanie ryzyka związanego z operacjami, transakcjami, produktami i usługami oraz strukturą organizacyjną z uwzględnieniem struktury holdingu, w którym działa *Bank*.

2. Niezależną jednostkę organizacyjną do spraw zgodności:

Identyfikacja ryzyka braku zgodności jest dokonywana przez wszystkich Pracowników *Banku* w ramach realizacji obowiązków służbowych. Każdy Pracownik *Banku* ma obowiązek zgłaszania wszelkich przypadków zidentyfikowanego ryzyka braku zgodności.

W *Banku* funkcjonuje jednocześnie dedykowana jednostka organizacyjna odpowiadająca za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności. Podstawowym celem jej działania jest zagwarantowanie, aby

Zarząd posiadał system wewnętrznych mechanizmów kontrolnych, które mają zapewnić działanie zgodne z odpowiednimi regulacjami prawnymi, regulaminami i zasadami dobrych praktyk.

Ocena ryzyka braku zgodności jest realizowana przy użyciu narzędzi jakościowych i ilościowych. Do narzędzi jakościowych zalicza się przede wszystkim mapę ryzyka braku zgodności, która wizualizując procesy biznesowe w *Banku*, przedstawia relacje między nimi i przyczyny ewentualnych błędów w realizacji procesów. Ponadto, w *Banku*, w ramach oceny profilu ryzyka braku zgodności zdefiniowany jest zbiór wskaźników profilu ryzyka braku zgodności (KRI) oraz proces monitorowania wartości jakie osiągają w stosunku do corocznie ustalanych ich maksymalnych poziomów (limity).

Proces monitorowania ryzyka braku zgodności ma na celu identyfikację newralgicznych, z punktu widzenia negatywnych skutków ryzyka braku zgodności, obszarów działalności *Banku*, pozwalając na podejmowanie wyprzedzających działań zaradczych. W ramach tego procesu stosowane są różne narzędzia i mechanizmy kontrolne, m.in. kontrole i testy zgodności, alert prawny, opiniowanie nowych produktów oraz dokumentów. W ramach procesu monitorowania prowadzony jest również rejestr, który umożliwia bieżące monitorowanie potencjalnych lub zidentyfikowanych niezgodności.

3. Niezależną jednostkę organizacyjną audytu wewnętrznego:

Celem Audytu wewnętrznego jest zapewnienie osiągnięcia celów w kategoriach takich jak: wydajność i skuteczność działania (zadania dotyczące wyników), wiarygodność, kompletność oraz aktualność informacji finansowych i zarządczych (zadania dotyczące informacji) oraz przestrzegania właściwych ustaw i przepisów (zadania dotyczące zgodności).

Audyt wewnętrzny badając poprawność funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej dostarcza Kierownictwu i Władzom *Banku* niezależną ocenę wiarygodności bankowych systemów wewnętrznych, w tym m.in. ocenę:

- prawidłowości, adekwatności i efektywności funkcjonowania systemów wewnętrznych i ich monitorowanie,
- terminowości i kompletności informacji otrzymywanych i emitowanych w ramach tych systemów,
- zgodności tych informacji z potrzebami Kierownictwa,
- sprawności przepływu informacji pomiędzy jednostkami organizacyjnymi *Banku*,
- planowania, organizacji i zarządzania procesami,
- realizacji założonych celów.

Działalność audytu wewnętrznego jest wtórna względem funkcjonowania kontroli wewnętrznej sprawowanej w ramach codziennych obowiązków przez poszczególnych pracowników.

IV. FUNDUSZE WŁASNE

4.1. Metoda stosowana przez Bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego stanowiącego wsparcie bieżącej i przyszłej działalności Banku

W *Banku* funkcjonuje proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (zwany dalej „**procesem ICAAP**”). Celem procesu ICAAP jest zapewnienie, że *Bank* posiada odpowiedni poziom kapitału na pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka występujących w jej działalności.

Głównymi elementami metodyki oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest pomiar ryzyka oraz określenie wielkości kapitału wewnętrznego, jaki powinien być utrzymywany.

Metodologia *procesu ICAAP* składa się z:

- procesu identyfikacji ryzyka,
- pomiaru ryzyk,
- testów warunków skrajnych,
- wyliczenia ostatecznej wartości utrzymywanego kapitału,
- limitowania ryzyka,

- uaktualniania procesu szacowania kapitału wewnętrznego.

Odpowiedzialność za funkcjonowanie procesu szacowania kapitału wewnętrznego w *Banku* przypisana jest Zarządowi. Sposób szacowania kapitału wewnętrznego w *Banku* opisany jest w regulacji wewnętrznej, zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą.

Opisane podejście do szacowania kapitału wewnętrznego jest nieustannie uaktualniane oraz udoskonalane w cyklicznym procesie, nie rzadziej niż raz do roku.

Całkowity wymóg kapitałowy obejmuje, przy uwzględnieniu braku działalności handlowej, wymogi kapitałowe z tytułu:

- ryzyk z Grupy Ryzyka Kredytowego
- Ryzyka Koncentracji,
- ryzyk z Grupy Ryzyka Rynkowego (w tym ryzyka stopy procentowej),
- ryzyk z Grupy Ryzyka Płynności,
- ryzyk z Grupy Ryzyka Operacyjnego (w tym z ryzyka braku zgodności),
- ryzyk z Grupy Ryzyka Produktowego (w tym z ryzyka bancassurance),
- Ryzyka Biznesowego,
- ryzyk z Grupy Pozostałe Ryzyka (w tym z ryzyka utraty reputacji).

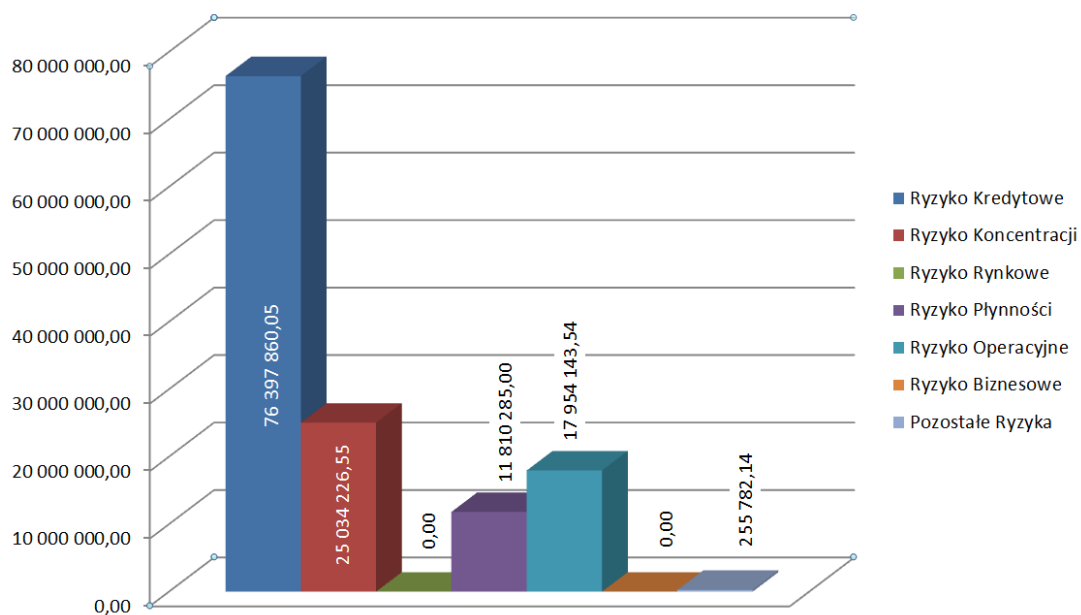
Poniższe dane przedstawiają informacje o wielkości kapitału wewnętrznego utrzymywanego przez *Bank*.

Tabela nr 3. Wartość kapitału wewnętrznego utrzymywanego na pokrycie poszczególnych ryzyk

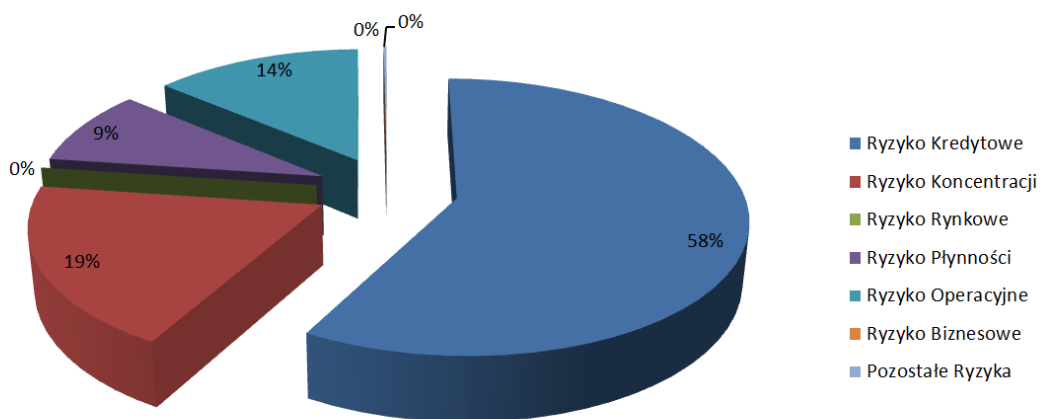
Wartość ostateczna kapitału wewnętrznego	131 452 297,28
Ryzyko Kredytowe	76 397 860,05
Ryzyko Koncentracji	25 034 226,55
Ryzyko Rynkowe	0,00
Ryzyko Płynności	11 810 285,00
Ryzyko Operacyjne	17 954 143,54
Ryzyko Biznesowe	0,00
Pozostałe Ryzyka	255 782,14
Poziom funduszy własnych	324 525 427,24
Wartość współczynnika wypłacalności (ICAAP)	31,98%
Limit Regulacyjny – limit wielkości funduszy własnych	135 631 890,83
Limit Wewnętrzny – limit wewnętrzny mający na celu zapewnienie adekwatności kapitałowej <i>Banku</i>	142 413 485,37
CEL KAPITAŁOWY – docelowy poziom, powyżej którego <i>Bank</i> deklaruje utrzymanie funduszy własnych	176 321 458,08

Udział i wartości kapitału wewnętrznego na pokrycie poszczególnych ryzyk przedstawione zostały na wykresach poniżej.

Wykres nr 1. Wartość ostateczna kapitału wewnętrznego na dzień 31.12.2017 r.

Wykres nr 2. Udział w kapitale wewnętrznym na dzień 31.12.2017 r.

4.2. Fundusze Własne

Poniżej przedstawiona została wartość poszczególnych składników funduszy własnych na koniec roku 2017.

Tabela nr 4. Fundusze własne na dzień 31.12.2017 r.

Kapitał podstawowy Tier I oraz korekty regulacyjne	Stan na dzień
Instrumenty kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I - <i>Kapitał Zakładowy</i>	124 664 041,00
Instrumenty kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I - <i>Pozostałe kapitały rezerwowe</i>	201 256 629,00
Kapitał podstawowy Tier I – korekty regulacyjne	-1 395 243,00
Kapitał podstawowy (Tier One)	324 525 427,00
Potrącenia wynikające z postanowień Nowej Umowy Kapitałowej (Basel II)	0,00
Kapitał podstawowy (Tier One) po potrąceniach	324 525 427,00
Kapitał uzupełniający (Tier Two)	0,00
Inne potrącenia	0,00
Kapitał regulacyjny	324 525 427,00
Aktywa ważone ryzykiem:	1 015 264 025,00
– Ryzyko kredytowe	950 972 550,00
– Ryzyko rynkowe	0,00
– Ryzyko operacyjne	64 291 475,00

zd

Tabela nr 5. Składniki funduszy własnych wg stanu na dzień 31.12.2017 r.

Pozycja	Stan na dzień
Fundusze własne banku	324 525 427,00
Kapitał akcyjny	124 664 041,00
Kapitał rezerwowy	201 256 629,00
Korekta funduszy o Wartości Niematerialne i Prawne	- 1 395 243,00

Tabela nr 6. Klasy ekspozycji wg stanu na dzień 31.12.2017 r.

Klasa Ekspozycji wymóg kapitałowy	Stan na dzień
Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	1 797 388,40
Samorządy terytorialne i władze lokalne	0,00
Organy administracji i podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej	0
Ekspozycje wobec instytucji	10 259 494,64
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	54 023 469,52
Ekspozycje detaliczne	7 295 330,24
Ekspozycje przeterminowane	2 304 188,48
Pozostałe ekspozycje	397 932,72
RAZEM	76 077 804,00

V. WYMOGI KAPITAŁOWE I BUFORY KAPITAŁOWE

Zgodnie z obowiązującym w Polsce przepisami prawa, banki są zobowiązane do utrzymywania funduszy własnych w wielkości adekwatnej do poziomu ponoszonego ryzyka. Łączny współczynnik kapitałowy wskazuje relację pomiędzy wymogami kapitałowymi z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyk na jakie narażona jest działalność *Banku* do posiadanych kapitałów po uwzględnieniu obowiązkowych pomniejszeń.

Minimalna wartość łącznego współczynnika kapitałowego wymagana przez prawo nie może być niższa niż 8%, natomiast zgodnie z rekomendacją Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego oraz Komisji Nadzoru Finansowego łączny współczynnik kapitałowy powinien pozostawać na poziomie nie mniejszym niż 12%, a współczynnik kapitału Tier I na poziomie nie mniejszym niż 9%. Od 2016 roku zalecane przez Komisję Nadzoru Finansowego minimalne poziomy współczynników kapitałowych wzrosły do poziomów 13,25% dla łącznego współczynnika kapitałowego oraz 10,25% dla współczynnika Tier I.

Dodatkowo, ponad opisane powyżej minimalne poziomy, Komisja Nadzoru Finansowego zaleciła bankom posiadającym znaczący udział kredytów hipotecznych denominowanych w CHF oraz walutowych kredytów hipotecznych do utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych.

Bank ze względu na brak walutowych kredytów hipotecznych oraz kredytów hipotecznych denominowanych w CHF w portfelu kredytowym, nie otrzymał zalecenia do utrzymywania dodatkowego wymogu kapitałowego z tego tytułu. Łączny współczynnik kapitałowy na dzień 31 grudnia 2017 r. – obliczony zgodnie z Rozporządzeniem CRR – wyniósł 31,98%.

Tabela nr 7. Aktywa ważone ryzykiem i współczynniki kapitałowe

Aktywa bilansowe ważone ryzykiem	1 144 793 833,00
o wadze ryzyka 0%	154 167 863,00
o wadze ryzyka 20%	104 632,00
o wadze ryzyka 35%	0,00
o wadze ryzyka 50%	46 385 836,00
o wadze ryzyka 75%	121 588 837,00
o wadze ryzyka 100%	813 559 723,00
o wadze ryzyka 250%	8 986 942,00
Zobowiązania pozabilansowe ważone ryzykiem	330 912 940,00
o wadze ryzyka 0%	296 197 698,00
o wadze ryzyka 20%	5 477 384,00
o wadze ryzyka 50%	2 237 858,00
o wadze ryzyka 75%	0,00
o wadze ryzyka 100%	27 000 000,00
Razem aktywa bilansowe i zobowiązania pozabilansowe ważone ryzykiem	1 475 706 773,00
Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego	76 077 804,00
Całkowity wymóg kapitałowy	81 221 122,00
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	31,98%
Współczynnik kapitału Tier I (%)	31,98%
Łączny współczynnik kapitałowy (%)	31,98%

VI. RYZYKO KREDYTOWE I RYZYKO ROZMYCIA

6.1. Definicja należności zagrożonych

Bank ustala wartość rezerw celowych na ryzyko kredytowe w oparciu o przepisy *Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków*.

Zgodnie z *Rozporządzeniem*, o którym mowa powyżej Bank tworzy rezerwy (zwane dalej "**rezerwami celowymi**"), na ryzyko związane z jego działalnością, w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- kategorii: "normalne",
- kategorii: "pod obserwacją",
- grupy „zagrożone” tj. do kategorii: "poniżej standardu", "wątpliwe" oraz "stracone".

6.2. Opis stosowanego podejścia i metod przyjętych do ustalania wartości rezerw

Proces klasyfikacji ekspozycji kredytowych do kategorii ryzyka

Ustalając skalę ryzyka bankowego obciążającego ekspozycje kredytowe, Bank wykorzystuje:

- a) w odniesieniu do ekspozycji kredytowych w postaci należności z tytułu pożyczek i kredytów detalicznych (dalej: *ekspozycje detaliczne*) jedno kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek (dalej: *klasyfikacja według terminowości*),
- b) w odniesieniu do pozostałych ekspozycji kredytowych (dalej: *ekspozycje komercyjne*) – dwa niezależne od siebie kryteria:
  - terminowość spłaty kapitału lub odsetek (dalej: *klasyfikacja według terminowości*),
  - sytuację ekonomiczno – finansową dłużnika (dalej: *ocena ekonomiczno – finansowa*).

Jednakże jeżeli opóźnienie w spłacie części należnej raty kapitałowej lub odsetkowej, nie przekracza kwoty 200 zł, Bank nie klasyfikuje ekspozycji kredytowej do wyższej kategorii ryzyka.

Ponadto ustalając skalę ryzyka bankowego poza wyżej wymienionymi kryteriami, Bank dla wszystkich ekspozycji kredytowych uwzględnia również inne czynniki istotne przy określaniu poziomu tego ryzyka np. ogłoszenie upadłości, otwarcie procesu likwidacji, wpływ ponoszonych strat na aktywa netto, jakość i rodzaj zabezpieczeń, fakt kwestionowania zadłużenia przez klienta, nieznaną miejscę pobytu dłużnika, brak kontaktu z dłużnikiem czy złożenie wniosku przez Bank o wszczęcie postępowania egzekucyjnego.

W tabeli poniżej zebrano informacje dotyczące typów ekspozycji, możliwych kategorii ryzyka, kryteriów, które determinują przypisanie danej ekspozycji do odpowiedniej kategorii ryzyka oraz wagi ryzyka.

Tabela nr 8. Kategorie i wagi ryzyka

Typ ekspozycji	Kategoria ryzyka	Kryterium	Waga ryzyka
Detaliczne	N – normalne	– opóźnienie w spłacie do 180 dni	1,5%
	S – stracone	– opóźnienie w spłacie powyżej 180 dni, – wszczęcie postępowania egzekucyjnego – inne okoliczności	100%
Komercyjne	N– normalne	– opóźnienie w spłacie w do 30 dni,	0 %
	PO – pod obserwacją	– opóźnienie w spłacie od 31 do 90 dni, – wskazana grupa produktów	1,5%
	PS – poniżej standardu	– opóźnienie w spłacie od 91 do 180 dni – wynik przeglądu ekonomiczno–finansowego	20%
	W– wątpliwe	– opóźnienie w spłacie od 181 do 360 dni, – wynik przeglądu ekonomiczno–finansowego	50%
	S – stracone	– opóźnienie w spłacie powyżej 360 dni, – wynik przeglądu ekonomiczno–finansowego – wszczęcie postępowania egzekucyjnego – inne okoliczności	100%

Metodologia oceny sytuacji ekonomiczno – finansowej kredytobiorcy

W *Banku* przeprowadza się przegląd aktualnej sytuacji ekonomiczno–finansowej kredytobiorców komercyjnych, którzy posiadają aktywne umowy o większym niż 3 miesięcznym okresie spłaty końcowej. Portfel kredytobiorców komercyjnych podzielony jest na grupę klientów podlegających:

- kwartalnemu przeglądowi ekonomiczno – finansowemu,
- rocznemu przeglądowi ekonomiczno – finansowemu.

Kwartalnemu przeglądowi podlegają:

- kredytobiorcy komercyjni których łączne zaangażowanie przekracza 1 mln euro;
- wszyscy powiązani ze sobą kredytobiorcy komercyjni, których łączne zaangażowanie przekracza 1 mln euro;
- kredytobiorcy komercyjni, których łączna kwota ekspozycji przekracza 10% funduszy własnych *Banku*; wszyscy kredytobiorcy Komercyjni, którzy zostali zaklasyfikowani do kategorii ryzyka „pod obserwacją”, „poniżej standardu” lub „wątpliwy”;
- wszyscy kredytobiorcy komercyjni, którzy zostali zaklasyfikowani do kategorii ryzyka „stracony” w wyniku innego kryterium niż terminowość lub podjęcie działań egzekucyjnych.

Rocznemu przeglądowi ekonomiczno – finansowemu podlegają kredytobiorcy komercyjni których:

- łączne zaangażowanie jest mniejsze niż 1 mln euro;
- ekspozycja jest zaklasyfikowana do kategorii „normalne”;
- kwota ekspozycji łącznie z innymi ekspozycjami tego podmiotu wobec *Banku* nie przekracza 10% funduszy własnych *Banku*.

Przegląd sytuacji ekonomiczno–finansowej kredytobiorców komercyjnych dokonywany jest m.in. na podstawie dokumentów otrzymanych od kredytobiorcy. Ocena sytuacji ekonomiczno–finansowej dłużnika, odpowiednio do jego statusu, uwzględnia mierniki ilościowe, oraz mierniki jakościowe.

Obecnie *Bank* nie korzysta z możliwości klasyfikacji ekspozycji ze względu na zabezpieczenia. Wynika to ze specyfiki portfela kredytowego *Banku*.

Rezultaty przeglądu i monitoringu sytuacji ekonomiczno–finansowej kredytobiorców komercyjnych są przedstawiane na najbliższym posiedzeniu Komitetu ds. Ryzyk Kredytowych przypadającym po tym przeglądzie, wraz z propozycją kwalifikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich grup ryzyka. Następnie Komitet podejmuje ostateczną decyzję, o klasyfikacji ekspozycji kredytowych do kategorii ryzyka z uwagi na przeprowadzoną ocenę sytuacji ekonomiczno–finansowej.

Zasady tworzenia rezerwy pomniejszonej o wartość zabezpieczeń

Po ostatecznym zaklasyfikowaniu ekspozycji kredytowych do kategorii ryzyka, ustalana jest wartość rezerwy wobec poszczególnych ekspozycji kredytowych, uwzględniając:

- wartość ekspozycji kredytowej,
- wagę ryzyka przypisaną poszczególnym kategoriom ryzyka oraz
- wartość zabezpieczeń pomniejszających podstawę tworzenia rezerw.

Obecnie *Bank* pomniejsza podstawę tworzenia rezerw celowych o zabezpieczenia, tylko dla linii biznesowej „*Dealer Financing*” w zakresie zobowiązań faktoringowych dealerów. Do wykorzystywanych w tym zakresie zabezpieczeń należą gwarancje bankowe oraz kaucje i Wspólny Fundusz Gwarancyjny (WFG), który jest tworzony z depozytów składanych przez Dealerów w celu zabezpieczenia potencjalnych problemów ze spłatą należności.

Tabela nr 9. Struktura geograficzna ekspozycji w rozbiciu na obszary ważne pod względem istotnych klas ekspozycji wraz z dodatkowymi informacjami, jeśli są istotne

Województwo	Kwota (tys. zł.)	Udział w %
Dolnośląskie	16 980,80	6,86%
Kujawsko-pomorskie	12 029,61	4,86%
Lubelskie	2 371,03	0,96%
Lubuskie	2 525,04	1,02%
Łódzkie	9 395,37	3,80%
Małopolskie	15 692,41	6,34%
Mazowieckie	44 429,72	17,96%
Opolskie	3 405,91	1,38%
Podkarpackie	5 742,27	2,32%
Podlaskie	2 989,00	1,21%
Pomorskie	24 273,10	9,81%
Śląskie	65 611,74	26,52%
Świętokrzyskie	4 590,37	1,86%
Warmińsko-mazurskie	5 439,45	2,20%
Wielkopolskie	24 121,56	9,75%
Zachodniopomorskie	7 842,08	3,17%
Nierezydenci	0,00	0,00%
RAZEM	247 439,46	100,00%

Wszystkie dane w tabeli podane zostały w tys. zł

Tabela nr 10. Portfel kredytowy wg struktury ekspozycji zagrożonych w podziale na istotne obszary geograficzne

	Niezagrożone			Zagrożone	
	Normalne	Pod Obserwacją	Poniżej Standardu	Wątpliwe	Stracone
Dolnośląskie	95,88%	1,54%	0,00%	0,00%	2,58%
Kujawsko-pomorskie	95,15%	1,54%	0,30%	1,44%	1,57%
Lubelskie	85,04%	0,23%	0,00%	0,07%	14,66%
Lubuskie	93,87%	0,18%	1,54%	0,04%	4,38%
Łódzkie	96,68%	0,81%	0,13%	0,00%	2,37%
Małopolskie	92,82%	1,05%	0,44%	0,12%	5,57%
Mazowieckie	96,65%	1,04%	0,10%	0,11%	2,10%
Opolskie	95,24%	0,72%	0,00%	0,00%	4,04%
Podkarpackie	94,41%	0,88%	0,00%	0,00%	4,71%
Podlaskie	92,72%	1,36%	0,07%	0,36%	5,49%
Pomorskie	95,46%	0,61%	0,04%	0,03%	3,86%
Śląskie	94,72%	0,51%	0,00%	0,13%	4,64%
Świętokrzyskie	96,47%	0,34%	0,00%	0,63%	2,55%
Warmińsko-mazurskie	88,92%	2,54%	0,42%	0,13%	7,99%
Wielkopolskie	95,32%	0,62%	0,00%	0,00%	4,06%
Zachodniopomorskie	86,97%	2,15%	1,05%	5,59%	4,24%
Średnia	94,78%	0,91%	0,13%	0,33%	3,85%

Tabela nr 11. Portfel kredytowy wg struktury branżowej w podziale na istotne obszary geograficzne

	Pozostałe	Budownictwo	Handel	Produkcja	Rolnictwo	Usługi	Suma końcowa
Śląskie	18,03%	0,47%	4,21%	0,33%	0,07%	2,07%	25,18%
Mazowieckie	7,54%	0,32%	2,53%	0,43%	0,28%	6,87%	17,97%
Wielkopolskie	7,24%	0,36%	1,26%	0,88%	0,20%	0,26%	10,20%
Pomorskie	5,10%	0,38%	2,08%	0,24%	0,13%	1,86%	9,80%
Dolnośląskie	3,89%	0,35%	2,31%	0,23%	0,03%	0,16%	6,96%
Małopolskie	3,27%	0,20%	2,75%	0,12%	0,01%	0,56%	6,91%
Łódzkie	2,58%	0,13%	0,75%	0,14%	0,11%	0,09%	3,79%
Kujawsko-pomorskie	2,45%	0,21%	1,98%	0,12%	0,08%	0,03%	4,87%
Zachodniopomorskie	2,11%	0,15%	0,68%	0,10%	0,05%	0,08%	3,16%
Podkarpackie	1,58%	0,19%	0,40%	0,14%	0,02%	0,07%	2,39%
Warmińsko-mazurskie	1,29%	0,22%	0,40%	0,08%	0,15%	0,06%	2,20%
Świętokrzyskie	1,24%	0,08%	0,31%	0,17%	0,04%	0,00%	1,85%
Opolskie	1,06%	0,11%	0,13%	0,04%	0,04%	0,02%	1,40%
Podlaskie	0,89%	0,08%	0,12%	0,04%	0,01%	0,07%	1,20%
Lubuskie	0,71%	0,06%	0,33%	0,00%	0,02%	0,01%	1,13%
Lubelskie	0,65%	0,02%	0,17%	0,06%	0,00%	0,06%	0,96%
Suma końcowa	59,63%	3,32%	20,43%	3,12%	1,22%	12,28%	100,00%

Tabela nr 12. Struktura ekspozycji według okresów zapadalności (w wartości nominalnej) w podziale na klasy ekspozycji, wraz z dodatkowymi informacjami jeśli są istotne

Typ aktywa	do 1 roku włącznie	Od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	RAZEM
Kasa i operacje z bankiem centralnym	136 604 157,00			136 604 157,00
Należności od sektora finansowego	104 632,00			104 632,00
Należności od sektora niefinansowego	780 554 855,00	119 157 521,00	16 538 462,00	916 250 838,00
Należności od sektora budżetowego	0,00	0,00		0,00
Papiery wartościowe	1 225 000,00			1 225 000,00
Inne aktywa	15 266 091,00			15 266 091,00

Tabela nr 13. Kwoty ekspozycji zagrożonych bądź z rozpoznaną utratą wartości

Wartość Bilansowa	Wartość bilansowa brutto z rozpoznaną utratą wartości (przed odpisem)	Odpis	Wartość bilansowa netto
Wobec osób fizycznych	1 684 825,32	0,00	1 684 825,32
Wobec podmiotów gospodarczych	51 912 894,60 ,	0,00	51 912 894,60

Tabela nr 14. Uzgodnienie zmian stanów rezerw z tytułu ekspozycji zagrożonych bądź z rozpoznaną utratą wartości

Rezerwy i działania		31.12.2016	31.12.2017
1.	Stan rezerw na należności na początek okresu	32 347,22	30 396,26
	a/ w sytuacji normalnej	2 193,09	1 946,60
	b/ pod obserwacją	1 637,94	1 702,87
	c/ poniżej standardu	7 476,71	5 295,21
	d/ wątpliwe	441,65	245,95
	e/ stracone	20 597,83	21 205,63
2.	Zwiększenia w ciężar kosztów	18 267,67	18 316,68
3.	Rozwiązanie w przychody	-18 954,40	-20 122,34
4.	Spisanie kredytów w ciężar rezerw	1 264,25	668,80
5.	Stan rezerw na należności na koniec okresu	30 396,26	29 259,40
	a/ w sytuacji normalnej	1 946,59	2 004,91
	b/ pod obserwacją	1 702,87	4 389,70
	c/ poniżej standardu	5 295,21	2 709,07
	d/ wątpliwe	245,95	327,22
	e/ stracone	21 205,63	19 828,50
6.	Maksymalny poziom rezerw na należności na koniec okresu zgodny z Rozp. Min. Finansów w spr. tworzenia rezerw bez uwzględnienia posiadanych zabezpieczeń	36 393,75	33 388,13
	a/ w sytuacji normalnej	1 946,59	2 004,91
	b/ pod obserwacją	1 952,24	5 000,79
	c/ poniżej standardu	7 481,48	6 447,43
	d/ wątpliwe	245,95	321,39
	e/ stracone	24 767,49	19 613,61

Wszystkie dane w tabeli podane zostały w tys. zł

Tabela nr 15. Posiadane zabezpieczenia w postaci kaucji pieniężnych oraz gwarancji do obniżenia podstawy należności faktoringowych w kalkulacji rezerw celowych

Posiadane zabezpieczenia	31.12.2016	31.12.2017
Kwota zabezpieczeń wykorzystanych przy pomniejszeniu podstawy tworzenia rezerw celowych w kategorii pod obserwacją	16 624,90	41 587,39
– Wspólny Fundusz Gwarancyjny (WFG)	0,00	0,00
– gwarancje bankowe	15 964,22	39 329,97
– kaucje/lokaty	660,68	2 257,42
Kwota zabezpieczeń wykorzystanych przy pomniejszeniu podstawy tworzenia rezerw celowych w kategorii poniżej standardu	10 931,34	18 796,62
– Wspólny Fundusz Gwarancyjny (WFG)	10 373,25	11 737,10
– gwarancje bankowe	406,86	6 948,21
– kaucje/lokaty	151,23	111,31

Kwota zabezpieczeń wykorzystanych przy pomniejszeniu podstawy tworzenia rezerw celowych w kategorii wątpliwej	0,00	0,00
– Wspólny Fundusz Gwarancyjny (WFG)	0,00	0,00
– gwarancje bankowe	0,00	0,00
– kaucje/lokaty	0,00	0,00
Kwota zabezpieczeń wykorzystanych przy pomniejszeniu podstawy tworzenia rezerw celowych w kategorii straconej	3 561,86	884,51
– Wspólny Fundusz Gwarancyjny (WFG)	2 955,42	772,63
– gwarancje bankowe	600,00	107,65
– kaucje/lokaty	6,44	4,23

Wszystkie dane w tabeli podane zostały w tys. zł

VII. RYZYKO KONTRAHENTA

Bank nie przeprowadza transakcji z długim terminem rozliczenia oraz transakcji z opcją uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego o których mowa w Rozporządzeniu CRR, w konsekwencji w *Banku* nie występuje ryzyko kontrahenta w rozumieniu tego Rozporządzenia.

VIII. EKSPOZYCJE NA RYZYKO RYNKOWE

Wymogi w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka stopy procentowej przedstawiono w cz. V niniejszego dokumentu. *Bank* nie utrzymuje kapitału wewnętrznego na pokrycie ryzyka kursowego (walutowego).

Bank nie posiada pozycji sekurytyzacyjnych, dlatego też nie szacuje wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu szczególnego ryzyka stopy procentowej.

IX. EKSPOZYCJE WAŻONE RYZYKIEM

Do oceny wymogów kapitałowych *Bank* stosuje metodę *standardową*, o której mowa w Rozporządzeniu CRR. Do wyczenia ekwiwalentu bilansowego z tytułu ekspozycji pozabilansowych *Bank* wykorzystuje metodę zaangażowania pierwotnego.

Opis metody zaangażowania pierwotnego

Ekwiwalent bilansowy transakcji pozabilansowej wyliczany jest jako iloczyn nominalnej kwoty transakcji pozabilansowej (lub wartości jej ekwiwalentu delta w przypadku opcji) i współczynnika konwersji kredytowej przypisanego tej transakcji zgodnie z tabelą poniżej.

Tabela nr 16. Współczynniki konwersji kredytowej stosowane przy wyliczaniu ekwiwalentu pozabilansowego metodą zaangażowania pierwotnego

Instrumenty bazowy	Pierwotny termin zapadalności		
	do 1 roku	ponad 1 rok – do 2 lat	ponad 2 lata (za każdy rozpoczęty rok 3)
Stopy procentowe (instrumenty dłużne)	0,5%	1%	1%
Waluty obce i złoto	2%	5%	3%

Tabela nr 17. Łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego i średnia kwota ekspozycji w danym okresie w podziale na klasy

Ekspozycja	Ekspozycje bilansowe i pozabilansowe przed odpisami	Korekty wartości (odpisy aktualizacyjne)	Ekspozycja po uwzględnieniu korekt wartości (skorygowana wartość ekspozycji)	Wartość konwersji	Wartość ekspozycji
Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	146 876,88	0,00	146 876,88	0,00	146 876,88
Samorządy terytorialne i władze lokalne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Organy administracji i podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ekspozycje wobec instytucji	131 594,47	0,00	177 980,31	0,00	177 980,31
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	1 063 751,21	-25 490,79	976 991,90	301 698,53	675 293,37
Ekspozycje detaliczne	125 449,26	-3 860,42	121 588,84	0,00	121 588,84
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	28 802,36	0,00	28 802,36	0,00	28 802,36
Pozostałe ekspozycje	21 315,92	-14 946,52	21 252,09	0,00	21 252,09
Ekspozycje razem	1 517 790,10	-44 297,73	1 473 492,37	301 698,53	1 171 793,83

Wszystkie dane w tabeli podane zostały w tys. zł

X. EKSPOZYCJE WAŻONE RYZYKIEM METODĄ WEWNĘTRZNYCH RATINGÓW

XI. Do wyliczania ekspozycji ważonych ryzykiem Bank nie stosuje metody wewnętrznych ratingów, określonych w Rozporządzeniu CRR.

XII. METODA WARTOŚCI ZAGROŻONEJ

Do wyliczania wymogów kapitałowych *Bank* nie stosuje metody wartości zagrożonej (VaR), zdefiniowanej w Rozporządzeniu CRR.

XIII. EKSPOZYCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM

Na koniec roku 2016 *Bank* nie posiadał ekspozycji kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym.

XIV. EKSPozycJE RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCJOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM

Przez ekspozycję na ryzyko stopy procentowej Banku rozumie się możliwy negatywny wpływ zmian stóp procentowych na wyniki finansowe oraz w konsekwencji na kształtowanie się poziomu funduszy własnych Banku.

Szczegóły dotyczące sposobu zarządzania tym ryzykiem opisane są w dedykowanej polityce zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Zmiana wysokości wyniku odsetkowego Banku przy założonym spadku stóp procentowych o 200 punktów bazowych według testów warunków skrajnych przeprowadzonych w grudniu 2017 roku wyniosłaby 8 791 tys. PLN.

XV. EKSPozycJE SEKURTYZACYJNE

Bank nie przeprowadza transakcji sekurytyzacyjnych jako inicjator, sponsor lub inwestor zgodnie z definicjami zawartymi w Rozporządzeniu CRR.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku *Bank* nie posiadał pozycji sekurytyzacyjnych.

XVI. RYZYKO OPERACYJNE

Ryzyko operacyjne, ze względu na swój kompleksowy charakter, ma znaczący wpływ na działalność i kondycję *Banku*, zwłaszcza, że obok otoczenia oraz zdarzeń zewnętrznych, jego źródłem jest organizacja bankowa sama w sobie ze względu na rozwój automatyzacji i technologii informatycznych, powstanie bankowości elektronicznej, łączenie firm i integrację systemów zarządzania, rozwój outsourcingu, intensyfikację rozliczeń międzybankowych, kradzieże i oszustwa, kataklizmy, terroryzm etc.

Jak wspomniano wcześniej, ryzyko operacyjne w *Banku* zarządzane jest zgodnie z regułami Zintegrowanego Systemu Zarządzania Ryzykiem. Na bieżąco monitorowane są Kluczowe Wskaźniki Ryzyka. Funkcjonuje też proces bieżącego monitorowania i analizowania informacji o zdarzeniach i stratach operacyjnych..

Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego obliczone zgodnie z obowiązującymi regułami BIA (*Basic Indicator Approach – Metoda Wskaźnika Podstawowego*) określonymi w Rozporządzeniu CRR i raportowane okresowo do NBP, na koniec roku 2017 wyniosły 5 115 642,78 zł.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego obliczony zgodnie z regulacjami wewnętrznymi *Banku*, na koniec roku 2017 wyniósł 17 954 143,54 zł.

XVII. INFORMACJA O STRATACH OPERACYJNYCH

Bank prowadzi na bieżąco rejestr zdarzeń operacyjnych. W całym roku 2017 roku zaraportowanych zostało 145 zdarzeń operacyjnych, z czego:

- 138 zdarzeń operacyjnych nie zakończonych stratą,
- 7 zdarzeń operacyjnych zakończonych stratą na łączną kwotę 106 768,75 zł.

Podstawowym źródłem generowanych w *Banku* strat operacyjnych są oszustwa zewnętrzne, przy czym ze względu na profil działalności *Banku* – finansowanie zakupu pojazdów Grupy FGA – *Bank* rozpoznaje w tej grupie zdarzenia związane ze świadomym złamaniem zasad opisanych w umowie kredytowej i w stosownych regulaminach.

W celu ograniczenia ilości zdarzeń operacyjnych, *Bank* przeprowadza szkolenia wewnętrzne, monitoruje kluczowe wskaźniki ryzyka KRI oraz jakość realizacji poszczególnych procesów i poddaje je modernizacji.

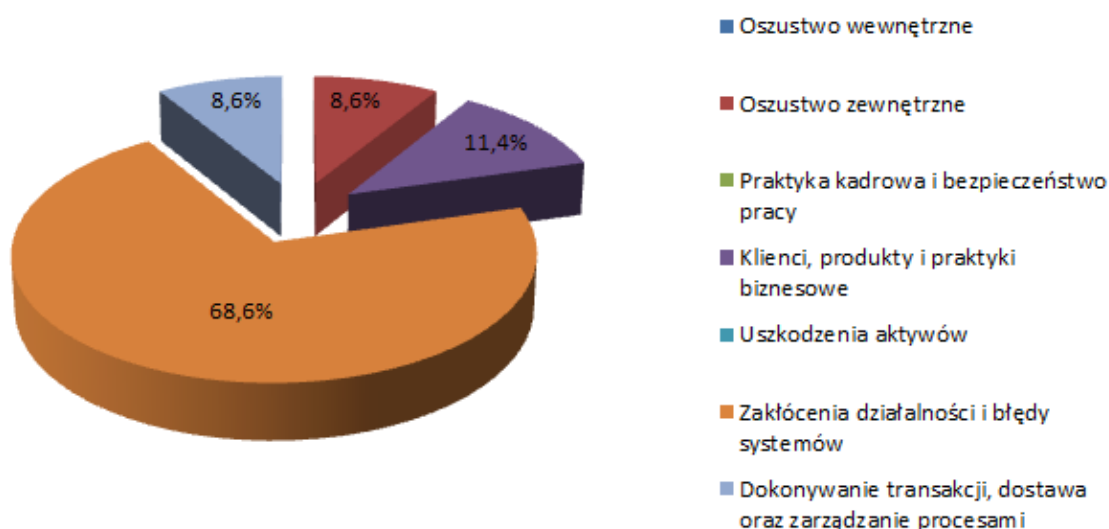
Zdarzenia zakończone stratą operacyjną odnotowane w rejestrze zdarzeń *Banku* w roku 2017 w podziale na kategorie Basel II przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela nr 18. Kwota strat operacyjnych w podziale na kategoria zdarzenia wg klasyfikacji Basel II

Klasyfikacja BASEL II (poziom 1)	Kwota
(1) Oszustwo wewnętrzne	0,00
(2) Oszustwo zewnętrzne	98 765,47
(3) Praktyka kadrowa i bezpieczeństwo pracy	0,00
(4) Klienci, produkty i praktyki biznesowe	7 442,88
(5) Uszkodzenia aktywów	0,00
(6) Zakłócenia działalności i błędy systemów	555,40
(7) Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami	5,00
SUMA	106 768,75

Udział ilościowy strat operacyjnych podzielonych wg poziomu pierwszego Basel II w całości zarejestrowanych strat przedstawiony został na wykresie poniżej.

Wykres nr 3. Udział ilościowy strat operacyjnych podzielonych wg poziomu pierwszego Basel II w całości zarejestrowanych strat

Zarejestrowane straty mieszczą się w określonym przez Bank apetycie na ryzyko z tego tytułu. Niemniej, każdy przypadek analizowany jest przez Komitet ds. Ryzyka Operacyjnego w celu określenia czy możliwe jest wprowadzenie takich zmian w procesach aby w przyszłości uniknąć danego zdarzenia generującego stratę. Opracowane plany działań wdrażane są przez właścicieli procesów.

XVIII. DŹWIGNIA FINANSOWA

Wskaźnik dźwigni finansowej w *Bank*, na dzień 31 grudnia 2017 roku, kalkuluje się jako miarę kapitału Tier I podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej i wyraża jako wartość procentową. Miara ekspozycji całkowitej jest sumą wartości ekspozycji określonych zgodnie z Rozporządzeniem 2015/62 z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału Tier I.

Kapitał Tier I do wskaźnika dźwigni został policzony zgodnie z Rozporządzeniem CRR, przy zastosowaniu opcji narodowych zdefiniowanych w Prawie Bankowym art. 171a, natomiast w tabeli nr 19 zaprezentowano kalkulację wskaźnika dźwigni finansowej na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Tabela nr 19. Kalkulacja wskaźnika dźwigni finansowej

Kalkulacja wskaźnika dźwigni (LRCalc)	2016.12.31	2017.12.31
Instrumenty pochodne: Metoda wyceny pierwotnej ekspozycji	41 800 000,00	27 000 000,00
Niewykorzystane zobowiązania kredytowe, które można w każdym momencie bezwarunkowo anulować bez uprzedzenia	14 488 519,14	29 619 769,84
Pozycje pozabilansowe związane z finansowaniem handlu o średnim/niskim ryzyku oraz pozycje pozabilansowe związane z oficjalnie wspieranymi kredytami eksportowymi	2 372 670,38	1 095 476,72
Pozycje pozabilansowe związane z finansowaniem handlu o średnim ryzyku oraz pozycje pozabilansowe związane z oficjalnie wspieranymi kredytami eksportowymi	1 156 085,90	1 118 929,27
Pozostałe aktywa	1 025 324 732,27	1 141 826 598,20
Fundusze Tier 1 bez uwzględniania przepisów przejściowych	322 339 481,57	324 525 427,24
Fundusze Tier 1 z uwzględnianiem przepisów przejściowych	322 339 481,57	324 525 427,24
Wskaźnik dźwigni - na podstawie funduszy Tier 1 bez uwzględnienia przepisów przejściowych	29,70%	27,03%
Wskaźnik dźwigni - na podstawie funduszy Tier 1 z uwzględnieniem przepisów przejściowych	29,70%	27,03%

Poziom wskaźnika dźwigni (LRCalc) na dzień 31 grudnia 2017 r. wynosił 27,03%

W banku istnieją regulację określające etapy zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej. W ramach tych etapów wyróżnione są m.in. testy warunków skrajnych i monitoring wskaźnika dźwigni.

Do roku 2017 Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego będzie monitorował wskaźnik dźwigni w celu ustalenia minimalnego wymogu, który obowiązywałby od roku 2018. Minimalny poziom współczynnika dźwigni, jaki powinien być utrzymywany przez banki został wstępnie ustalony na poziomie 5% (Stanowisko KNF w sprawie polityki dywidendowej banków, zakładów ubezpieczeń, PTE, domów maklerskich i TFI z dnia 06 grudnia 2016 r.).

XIX. UMOWY WSPARCIA FINANSOWEGO

Bank, działając w holdingu bankowym zagranicznym (o którym mowa w art. 141f ust. 1 Prawo bankowe), na koniec 2017 roku nie posiadał żadnej zawartej umowy wsparcia finansowego (o której mowa w art. 141t ust. 1 Prawo bankowe) z podmiotami podlegającymi nadzorowi skonsolidowanemu działającymi w tym samym holdingu oraz podmiotami blisko powiązanymi.

XX. POLITYKA KADROWA I POLITYKA WYNAGRODZEŃ

20.1. Polityka kadrowa

Wdrożona przez FCA-Group Bank Polska S.A. polityka kadrowa ma na celu m.in. tworzenie profesjonalnego zespołu pracowników, zapewnienie efektywnej obsady kadrowej poszczególnych jednostek organizacyjnych Banku oraz stabilizacji zawodowej, przeciwdziałanie odchodzeniu pracowników o wysokich kwalifikacjach oraz pozyskiwanie wartościowych pracowników w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru jak również rozwój specjalistycznych kwalifikacji zawodowych koniecznych do realizacji zadań Banku, rozwój systemu motywacyjnego opartego na właściwym kształtowaniu warunków i stosunków pracy, powiązaniu wynagradzania, awansowania i nagradzania z

profesjonalizmem i efektywnością pracy oraz rozwojem kwalifikacji zawodowych wszystkich pracowników.

Rekrutacja i selekcja pracowników w Banku jest prowadzona w taki sposób, aby umożliwić obiektywną ocenę kompetencji kandydatów. Możliwość awansu na stanowisko menedżerskie, jest otwarta dla każdego pracownika Banku, który spełni odpowiednie kryteria, wymagane na danym stanowisku i udokumentuje je odpowiednimi osiągnięciami zawodowymi.

W przypadku stanowisk kluczowych dla Banku proces selekcji składa się z wielostopniowych spotkań rekrutacyjnych kandydatów z Kierownikiem Działu Zarządzania Personalem, bezpośrednim przełożonym a także, w razie konieczności z Dyrektorem Zarządzającym oraz Członkiem Zarządu nadzorującym dany obszar. Podczas tych spotkań wiedza i umiejętności kandydatów są poddawane szczegółowej analizie i weryfikacji. Ostateczna decyzja dotycząca wyboru właściwej osoby należy do bezpośredniego przełożonego oraz Członka Zarządu nadzorującego dany obszar działalności Banku.

Ponadto, w *Banku* funkcjonują: *Regulamin oceny kwalifikacji członków zarządu i kandydatów na członków zarządu FCA-Group Bank Polska S.A.* oraz *Regulamin oceny członków organu nadzorczego w FCA-Group Bank Polska S.A.*, które opisują kryteria i procesy funkcjonujące w *Banku* w celu dokonania oceny kwalifikacji proponowanych i mianowanych członków Zarządu oraz członków Rady Nadzorczej *Banku* pod kątem posiadanych kompetencji, wiedzy i reputacji niezbędnych do realizacji strategii zarządzania *Bankiem*. Regulaminy wskazują także jakie postępowanie należy zastosować, jeśli osoby te nie posiadają kwalifikacji do zajmowania danych stanowisk.

Bank nie posiada opracowanej i formalnie zatwierdzonej przez statutowe organy Banku regulacji wewnętrznej dotyczącej kwestii różnorodności. Niezależnie od powyższego, Bank uwzględnia w polityce kadrowej zasady różnorodności. W ocenie Banku stanowią one istotny element kultury organizacyjnej i przejawiają się zróżnicowaniem wiedzy, doświadczenia, wykształcenia, zainteresowań oraz innych cech. W konsekwencji umożliwia to najbardziej efektywne wykorzystanie potencjału ludzkiego, wyzwala pomysłowość i inicjatywę, ułatwia poszukiwanie nowatorskich rozwiązań i optymalizację działania, co w efekcie przekłada się na tworzenie przewagi konkurencyjnej, jak również podwyższa jakość świadczonych usług i wzmacnia efekty ekonomiczne.

Bank gwarantuje takie warunki pracy, które sprzyjają pełnemu wykorzystaniu i doskonaleniu indywidualnych cech, umiejętności i zainteresowań pracowników, m.in. poprzez udział w szkoleniach i warsztatach tak wewnętrznych jak i zewnętrznych oraz udział w różnorodnych projektach lokalnych i międzynarodowych.

O stosowaniu przez *Bank* zasad różnorodności świadczą poniższe przykłady:

- a) Kobiety stanowią 50% najwyższej kadry menedżerskiej *Banku*.
- b) Średni wiek kobiet najwyższej kadry menedżerskiej wynosi 49 lat, natomiast średni wiek mężczyzn w tej samej grupie to 47 lata.
- c) Cała najwyższa kadra menedżerska legitymuje się wykształceniem wyższym, a dodatkowo 3 (27%) osoby ukończyły studia MBA.
- d) Spośród najwyższej kadry menedżerskiej 7 osób jest zatrudnionych w *Banku* powyżej 10 lat.

20.2. Spełnienie wymogów z art. 22aa Prawo bankowe

Członkowie Rady Nadzorczej i Członkowie Zarządu *Banku* spełniają wymagania określone w art. 22aa ust 1-2 oraz 7-9 Ustawy - Prawo bankowe.

W *Banku* wszyscy członkowie organu zarządzającego zajmują stanowiska dyrektorskie.

20.3. Polityka wynagrodzeń

Polityka wynagradzania jest narzędziem wspierającym realizację strategii biznesowej Banku. Jej celem jest przyciągnięcie i utrzymanie pracowników poprzez zapewnienie konkurencyjnego poziomu wynagrodzeń.

Podstawowymi regulacjami wewnętrznymi w zakresie polityki wynagradzania w Banku są *Polityka kadrowa FCA-Group Bank Polska S.A.* oraz *Regulamin wynagradzania pracowników FCA-Group Bank Polska S.A.* stanowiący załącznik nr 1 do *Regulaminu pracy w FCA-Group Bank Polska S.A.*

zawierający m.in. minimalne gwarantowane wynagrodzenie zasadnicze przyporządkowane do poszczególnych kategorii stanowisk pracy.

Wysokość wynagrodzenia zasadniczego pracowników, w tym pracowników zajmujących stanowiska kierownicze ustalana jest w wyniku negocjacji pomiędzy pracownikiem a Bankiem w taki sposób, aby wysokość ta odzwierciedlała rodzaj pracy wykonywanej przez tego pracownika oraz kwalifikacje wymagane przy jej wykonywaniu, jak również rzeczywiste kompetencje i doświadczenie zawodowe pracownika oraz rynkowy poziom płac na adekwatnym stanowisku. Wynagrodzenie to ustalane jest w oparciu o taryfikator stawek wynagrodzenia, stanowiący załącznik do obowiązującego w Banku regulaminu wynagradzania i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Ponadto w Banku funkcjonuje *Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w FCA-Group Bank Polska S.A.* (dalej: Polityka). Polityka ta uwzględnia wielkość Banku, zakres i stopień złożoności prowadzonej przez Bank działalności, strukturę organizacji oraz ryzyko powiązane z prowadzoną działalnością.

Polityka została stworzona w taki sposób, aby:

- a) wspierać skuteczne i należyte zarządzanie ryzykiem oraz system kontroli wewnętrznej *Banku*;
- b) nie zachęcać pracowników do podejmowania nadmiernego ryzyka, czyli wyższego niż to akceptowalne przez Zarząd i Radę Nadzorczą *Banku*;
- c) efektywnie realizować strategię aktywności *Banku*;
- d) zapobiegać konfliktowi interesów.

Zgodnie z zapisami Polityki:

Zarząd Banku

- opracowuje, wprowadza Politykę oraz aktualizuje jej zmiany;
- zatwierdza wykaz osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku oraz wszystkie jego zmiany.

Rada Nadzorcza

- zatwierdza Politykę oraz zmiany do niej
- dokonuje okresowych przeglądów Polityki;
- nadzoruje właściwe zarządzanie Polityką;
- zatwierdza roczne raporty z przeglądu Polityki;
- definiuje cele i dokonuje oceny osób zajmujących stanowiska kierownicze;
- opiniuje i monitoruje wynagrodzenie zmienne osób zajmujących stanowiska kierownicze;
- ustala wysokość wynagrodzenia zmiennego, a w oparciu o kryteria zdefiniowane w polityce może podjąć decyzje o jego nieprzyznaniu;
- wyznacza Dyrektora Zarządzającego do koordynowania procesu oceny w tym komunikacji celów, jak również komunikacji oceny.

Audyt Wewnętrzny Banku:

- dokonuje przeglądu wdrożenia Polityki nie rzadziej niż raz w roku i przedstawia raport Radzie Nadzorczej;

Kierujący jednostką ds. zarządzania personelem

- wprowadza w życie zapisy Polityki;
- nadzoruje przestrzeganie jej zapisów i składa Radzie Nadzorczej raport tego dotyczący;

Dyrektor Zarządzający

- koordynuje proces oceny w tym komunikuje cele, przeprowadza spotkanie komunikujące wyniki oceny i w razie konieczności ustala działania naprawcze .

Ze względu na fakt iż *Bank* nie jest bankiem istotnym (pod względem wielkości, struktury organizacyjnej, charakteru, zakresu i stopniu złożoności prowadzonej działalności), nie powołano w nim Komitetu ds. Wynagrodzeń.

W latach 2012-2017, kiedy w *Banku* wypłacany był zmienny składnik wynagrodzenia, stosunek wypłaconego składnika zmiennego do rocznego wynagrodzenia podstawowego pracownika, czyli składnika stałego, wyniósł średnio:

- za rok 2012 – 4%
- za rok 2013 – 4%
- za rok 2014 – 8%
- za rok 2015 – 5%
- za rok 2016 – 10%
- za rok 2017 – 9%

Główne zasady wdrożonej Polityki:

1. Obligatoryjnym elementem systemu wynagradzania osób zajmujących stanowiska kierownicze są stałe, zagwarantowane składniki wynagrodzenia.
2. Stałe składniki wynagrodzenia stanowią na tyle dużą część całkowitego wynagrodzenia, że pozwala to na prowadzenie elastycznej polityki wynagrodzeń zmiennych, w szczególności daje możliwość obniżenia lub nieprzyznania w ogóle wynagrodzeń zmiennych w razie wystąpienia ku temu przesłanek.
3. Wynagrodzenie zmienne jest wynagrodzeniem, którego otrzymanie oraz wysokość zostały uzależnione od spełnienia określonych warunków.
4. Wynagrodzenie zmienne jest uzależnione od osiągniętych wyników, a podstawą do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia zmiennego jest ocena efektów pracy osób zajmujących stanowiska kierownicze dokonana przez Radę Nadzorczą oraz wynik Banku.
5. W celu uniknięcia konfliktu interesów, kierujący jednostkami audytu wewnętrznego, zarządzania ryzykiem braku zgodności, zarządzania personelem oraz jednostką ds. ryzyka, są wynagradzani w zakresie wynagrodzenia zmiennego za osiągnięcie celów wynikających z pełnionych przez nich funkcji, a ich wynagrodzenie nie jest uzależnione od wyników uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich jednostkach organizacyjnych.
6. Gwarantowane wynagrodzenia zmienne są zabronione i mogą być przyznane jedynie w przypadku rekrutacji nowych pracowników. Dodatkowo, składniki te mogą być stosowane jedynie w odniesieniu do pierwszego roku zatrudnienia.
7. Składniki wynagrodzenia zmiennego, w tym w szczególności premia, nie jest należna i pracownik nie nabywa do niej prawa, w przypadku, gdy jej wypłata mogłaby doprowadzić do obniżenia funduszy podstawowych Banku poniżej progu ustalonego w obowiązujących regulacjach.
8. Wynagrodzenie zmienne jest przyznawane i podlega wypłacie tylko jeśli wskazuje na to sytuacja finansowa i wyniki Banku, jak również gdy przemawia za tym ocena efektów pracy MRT.
9. Im wyższa ocena uzyskana za dany rok i im lepsze wyniki Banku tym wyższa jest wartość składnika zmiennego, jednak nie może ona przekraczać 100% rocznego wynagrodzenia stałego danego pracownika.
10. Jeżeli sytuacja ekonomiczna oraz wyniki Banku w danym roku kalendarzowym na to wskazują, i/ lub jeśli pracownik uczestniczył w działaniach, których wynikiem są znaczące straty dla Banku lub ponosił odpowiedzialność za takie działania, Rada Nadzorcza może podjąć decyzje o niewypłaceniu takiemu pracownikowi wynagrodzenia zmiennego lub jego zmniejszeniu.
11. Ze względu na rozmiar działalności Banku, jego charakter, zakres i stopień złożoności jak również ryzyko z nią związane i zasadę proporcjonalności, Bank odracza wynagrodzenie zmienne zgodnie z zasadami opisanymi w „Polityce zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w FCA-Group Bank Polska S.A.”

12. W przypadku, gdy kwota bazowa wynagrodzenia zmiennego za dany okres oceny jest równa lub niższa niż 30 000 (trzydzieści tysięcy) złotych brutto, pracownik nabywa prawo do wynagrodzenia zmiennego w wysokości równej kwocie bazowej wynagrodzenia zmiennego w całości. Wynagrodzenie zmienne w całości jest traktowane jako nieodroczone.
13. W przypadku, gdy kwota bazowa wynagrodzenia zmiennego za dany okres oceny jest wyższa niż 30 000 (trzydzieści tysięcy) złotych brutto, kwota ta dzielona jest na wynagrodzenie zmienne nieodroczone i wynagrodzenie zmienne odroczone na następujących zasadach:
  - a. w przypadku, gdy kwota bazowa wynagrodzenia zmiennego za dany okres oceny jest wyższa niż 30 000 (trzydzieści tysięcy) złotych brutto i jednocześnie niższa lub równa 140 000 (sto czterdzieści tysięcy) złotych brutto, 40% kwoty bazowej wynagrodzenia zmiennego stanowiącego nadwyżkę ponad 30.000 (trzydzieści tysięcy) złotych brutto podlega odroczeniu, a pozostałe 60% traktowane jest jako nieodroczone wynagrodzenie zmienne, do którego pracownik nabywa uprawnienie po zakończeniu Okresu oceny.
  - b. w przypadku, gdy kwota bazowa wynagrodzenia zmiennego za dany okres oceny jest wyższa niż 140 000 (sto czterdzieści tysięcy) złotych brutto, 60% kwoty bazowej kwoty bazowej wynagrodzenia zmiennego stanowiącego nadwyżkę ponad 140 000 (sto czterdzieści tysięcy) złotych brutto podlega odroczeniu, a pozostałe 40% traktowane jest jako nieodroczone wynagrodzenie zmienne, do którego pracownik nabywa uprawnienie po zakończeniu Okresu oceny.
14. Osoba zajmująca stanowisko kierownicze w Banku może nabyć prawo do wynagrodzenia zmiennego odroczonego w częściach, do maksymalnej wartości 1/3 wynagrodzenia zmiennego odroczonego po upływie każdego okresu rozliczeniowego w ramach okresu odroczenia, po zakończeniu weryfikacji realizacji celów przez pracownika w okresie oceny i weryfikacji kwoty bazowej wynagrodzenia zmiennego.
15. Wynagrodzenie zmienne odroczone, do którego pracownik nabył uprawnienie, jest wypłacane z uwzględnieniem w kolejnych latach procentowego wskaźnika wzrostu cen towarów i usług ogłoszonego przez Główny Urząd Statystyczny w miesiącu, w którym następuje wypłata.
16. Osobom zajmującym stanowiska kierownicze nie przyznaje się świadczeń emerytalnych na zasadzie dobrowolnej jako część pakietu wynagrodzenia zmiennego.
17. Osobom zajmującym stanowiska kierownicze są zobowiązani do niekorzystania z osobistych strategii hedgingowych lub ubezpieczeń dotyczących wynagrodzeń i odpowiedzialności w celu podważenia skutków wkalkulowywania ryzyka w obowiązującym ich systemie wynagradzania.

Poniżej przedstawiono zbiorczą informację dotyczącą wysokości całkowitego wynagrodzenia wypłaconego za 2017 rok w podziale na linie biznesowe:

Tabela nr 20. Wysokość wynagrodzenia wypłaconego za 2017 rok w podziale na linie biznesowe:

Linia biznesowa	Wynagrodzenie całkowite
Bankowość detaliczna	7 580 179,61 zł

W tabeli poniżej zebrano ilościowe, zbiorcze informacje na temat wynagrodzeń za 2017 osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku, objętych Polityką zmiennych składników wynagrodzeń.

Tabela nr 21. Informacje dotyczące wynagrodzeń za rok 2017 objętych *Polityką zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w FCA-Group Bank Polska S.A.*

Informacje ogólne	Wynagrodzenie całkowite za dany rok obrotowy			Wynagrodzenie zmiennie za dany rok obrotowy (w zależności od formy)		Wynagrodzenie odroczone przyznane za dany rok obrotowy	Wynagrodzenie odroczone przyznane za lata poprzednie	Wartość płatności związanych z podjęciem zatrudnienia i z zakończeniem stosunku pracy	
	Grupa stanowisk	Liczba osób	Stałe	Zmienne	Gotówka	Instrumenty finansowe	Wysokość wynagrodzenia	Przyznane w lata poprzednich / wypłacone w danym roku	Wartość płatności
Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu	9	949 604,92 zł*	83 080,00 zł*	83 080,00 zł	nie dotyczy	3 032,00 zł	1 026,00 zł	0	0
Osoby bezpośrednio podległe Zarządowi	8	1 654 023,33 zł	124 130,00 zł	124 130,00 zł	nie dotyczy	0	0	0	0
Najwyższa płatność, na rzecz jednej osoby, związana z podjęciem zatrudnienia i z zakończeniem stosunku pracy								0	

* tylko osoby otrzymujące wynagrodzenie z FCA-Group Bank Polska S.A.

XXI. SPIS TABEL WYSTĘPUJĄCYCH W DOKUMENCIE

- Tabela nr 1.** Profil ryzyka płynności według stanu na dzień 31.12.2017 r.
- Tabela nr 2.** Rozmiar i struktura nadwyżki płynności wg stanu na dzień 31.12.2017 r.
- Tabela nr 3.** Wartość kapitału wewnętrznego utrzymywanego na pokrycie poszczególnych ryzyk
- Tabela nr 4.** Fundusze własne na dzień 31.12.2017 r.
- Tabela nr 5.** Składniki funduszy własnych wg stanu na dzień 31.12.2017 r.
- Tabela nr 6.** Klasy ekspozycji wg stanu na dzień 31.12.2017 r.
- Tabela nr 7.** Aktywa ważne ryzykiem i współczynniki kapitałowe
- Tabela nr 8.** Kategorie i wagi ryzyka
- Tabela nr 9.** Struktura geograficzna ekspozycji w rozbiciu na obszary ważne pod względem istotnych klas ekspozycji wraz z dodatkowymi informacjami, jeśli są istotne
- Tabela nr 10.** Portfel kredytowy wg struktury ekspozycji zagrożonych w podziale na istotne obszary geograficzne
- Tabela nr 11.** Portfel kredytowy wg struktury branżowej w podziale na istotne obszary geograficzne
- Tabela nr 12.** Struktura ekspozycji według okresów zapadalności (w wartości nominalnej) w podziale na klasy ekspozycji, wraz z dodatkowymi informacjami jeśli są istotne
- Tabela nr 13.** Kwoty ekspozycji zagrożonych bądź z rozpoznaną utratą wartości
- Tabela nr 14.** Uzgodnienie zmian stanów rezerw z tytułu ekspozycji zagrożonych bądź z rozpoznaną utratą wartości
- Tabela nr 15.** Posiadane zabezpieczenia w postaci kaucji pieniężnych oraz gwarancji do obniżenia podstawy należności faktoringowych w kalkulacji rezerw celowych
- Tabela nr 16.** Współczynniki konwersji kredytowej stosowane przy wyliczaniu ekwiwalentu pozabilansowego metodą zaangażowania pierwotnego
- Tabela nr 17.** Łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego i średnia kwota ekspozycji w danym okresie w podziale na klasy
- Tabela nr 18.** Kwota strat operacyjnych w podziale na kategoria zdarzenia wg klasyfikacji Basel II
- Tabela nr 19.** Kalkulacja wskaźnika dźwigni finansowej
- Tabela nr 20.** Wysokość wynagrodzenia wypłaconego za 2017 rok w podziale na linie biznesowe
- Tabela nr 21.** Informacje dotyczące wynagrodzeń objętych Polityką zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w FCA-Group Bank Polska S.A.

XXII. SPIS WYKRESÓW WYSTĘPUJĄCYCH W DOKUMENCIE

- Wykres nr 1.** Wartość ostateczna kapitału wewnętrznego na dzień 31.12.2017 r.
- Wykres nr 2.** Udział w kapitale wewnętrznym na dzień 31.12.2017 r.
- Wykres nr 3.** Udział ilościowych strat operacyjnych podzielonych wg poziomu pierwszego Basel II w całości zarejestrowanych strat